X. évfolyam. 26. szám. Szerda, 1876. február 2.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 8 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ES KÖZGAZDASAGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó-hivatal:
Budapest IV. megyeháztér 9. sz.
Vodianer F. nyomdájában.

Előfizetési föltételek
az
EGYETÉRTÉS
politikai és közgazdászati napilapra.

Egész évre . . . . . 20 frt. — kr.
Fél évre . . . . . 10 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 5 frt. — kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt. 80 kr.

Az előfizetési pénzek és utalványok az „Egyetértés“ kiadó hivatalának Wodianer nyomda megyeház-tér 9. szám alá küldendők.

A ravatalnál.

Deák Ferencz politikai szereplésének és államférfiui tevékenységének megbirálása körül eltérők lehetnek a nézetek nemcsak a jelenben, hanem a történelem itélőszéke előtt is. Egy van azonban, mely nem képezi többé vélemény-különbség tárgyát, s nem hagy sem jogot, sem indokot a kritika számára, ez: — jelleme. Deák Ferencz jellemének fénypontja gyanánt az egyszerüség és becsületesség oly kérlelhetlen igazságként állanak az egész emberiség szemei előtt, hogy még az irigység sem támadhatja meg.

Nem azért nagy Deák Ferencz a becsületesség mezején, mintha a kötelesség érzete és a polgári erények gyakorlása csak egyes kiváló nagy emberek tulajdona volna, mert ez esetben az emberiség hivatása iránt kétségbe kellene esnünk. Van bizony a gunyhók csöndes tüzhelyei körül is elég önzetlen és példás becsületességü ember; ámde a történelem tanusága szerint ép a nagy polczokhoz vezető lépcsők, a nagy bizalomhoz és nagy népszerüséghez vájt utak próbálják meg legkitartóbban embereiket. A bukások egész hosszu sora a trónok magaslatán és a trónok zsámolyán számos nagy jellem vesztéről tesz bizonyságot. Nem kis szerencsétlenség háramlott már abból a népekre, hogy a széditő magasra emelt vezérek ott vesztették el a lélekerőt, hol legnagyobb szükségök lett volna reá. Egyiket fény, másikat rang, harmadikat hatalom, negyediket pénz vesztegetett meg, s alig nehány alakot emelhetett tisztára mosva a történelem a nagyok pantheonjába.

Soha vezérszereplőt nem környezhetett több csáb és kisértet, mint környezheté Deák Ferenczet, a ki egy uralkodó házat kötelezett le működésével maga iránt örök hálára. S ép abban nyilvánul erkölcsi nagysága, hogy a valódi polgár becsérzetével távol tudta magától tartani a hálajelek és pitüntetések minden nemét. A hellen és római köztársaság virágkora mutathat fel egyedül hasonló erényeket, s a mennyire igaz Montesquieu állitása, hogy köztársasági kormányformához köztársasági erények kellenek, ép oly igaz, hogy Deák Ferencz nemes egyszerüsége és kiváló becsületessége respublicai szabásu volt a monarchicus kormányformán belől is.

Rendkivül emelte, sőt egyetlenné tette e jellem értékét a kor, melynek nevet és vezérletet adott, de a sülyedéstől saját személyén kivül megóvni nem tudta. Erkölcseinek ereje legjellemzőbb alakban ép azon ellentét által nyilvánul, mely közte és a nevére esküdő kortársak között fenáliott. Mig a Deák Ferencz által megteremtett alkotmányos korszak legjellemzőbb tüneteit az erkölcsök rohamos meglazulása szomoru benyomásuvá teszi, az alatt a vezér szennytelenül őrizte meg jellemét az áradattal szemközt. Igazán ritka, majdnem példátlan, hogy legyen korszak, melynek egy ember ad politikai jelleget, nevet, irányt és vezérletet és mégis az erkölcsök nem ez ember typusát hordják magukon, hanem még nyomát sem viselik. Eddig minden korszaknak megvolt azon sajátsága, hogy a fej volt az irányadó, s a szerint voltak egészségesek, vagy büzhödtek az állami organismus tagjai, a mint fejök életet vagy ragályt terjesztett szét.

Hogy miként magyarázható meg nálunk a felforgatott erkölcsi rend azon állapota, melynél a vezér szeplőtelen marad véges végiglen, kortársai és „tisztelői“ ellenben cynicus hidegvérrel gázolnak az erkölcstelenség fertőjében: az nem képezheti tárgyát egy oly czikknek, mely a ravatal napjaiban kel. A kegyelet méltósága tiltakoznék a ravatal halotti csöndjének ilynemü megzavarása ellen, még ha meg van is rá egy lapban az előzmény, hogyan kell politikai tőke kedveért a halott szellemi örökségét meghamisitani.

Oly ravatalnál, mint a Deáké, s oly korszakban, mint a halotti gyászt rendezőé: elnémul a politikai kritika, és jogait a memento követeli meg. Nem vitatjuk, mi okozta a párt és vezére közt a nagy erkölcsi különbséget, hanem oda utasitjuk őket a ravatalhoz. Hintsenek hamut fejökre, gyüjtsenek igaz bánatot szivökbe, könyezzék meg tetemeit, de aztán kérjenek is bocsánatot, a miért mindent eltanultak tőle, csak az egyet, a legfőbbet nem egy pillanatra sem. Pedig ám dült volna romokba sok minden éles kritika alá eső alkotásai közül, ne tanultak volna el inkább semmit, csak erkölcsein tanulták volna meg, hogyan kell az állami társadalom örök életü erkölcsi rendjét megalkotni és fentartani.

A függetlenségi kör ma, febr. 2-án d. u. 4 órakor értekezletet tart. Tárgy: a közadók kezeléséről szóló törvényjavaslat.

„Az osztr. nemz. bank a harmadik privilegium tartama alatt“ czimmel egy könyv jelenik meg Bécsben Lucam tól a bankkérdésben, távirják onnan a „P. Lloyd“-nak. — A könyv 290 lapra terjed s ebből 46 tabella több mint fele részt vesz igénybe. — Az elöszóban szerző arra utal, hogy röviddel a banktárgyalások 1861. évi megkezdése előtt szintén adott ki a nemzeti bank hasonló emlékiratot, melynek tabellaris részei ismételve felhasználtattak a tárgyalások folyamán. Most ugyanily munka kiadására nyilik alkalom annyival is inkább, minthogy az utóbbi években gyakrabban történtek czélzások arra, hogy van a monarchiában a magyar bankkérdésen kivül még egy átalában vett bankkérdés is, amennyiben ugyanis nagy reformok szükségesek a nemzeti banknál. A könyv nem adja ugyan a nemzeti bank történetét, noha a tabellaris rész annak fejlődését feltünteti, a könyv mindamellett is története a gondolatnak, mely a nemzeti bankot a mögöttünk levő nehéz időkben vezette. Az okok kifejtésénél, melyek a bankot időnkint vezették, szerző minden tartózkodása mellett nem lehetett elkerülnie a polemia látszatát az ellentétes felfogásokkal, és mivel a könyv, nem mint a tizenöt év előtti, kizárólag tényekre szoritkozik, de észrevételekkel kiséri azokat, nem a bank, de maga Lucam neve alatt adatik ki.

Budapest, február 1.

(Sz. S.) „Nekünk ébresztenünk kell az ifjuságban a katonai szellemet“, — mondá Jókai Bécsben, a magyar delegatió egy ülésében. Jókai tehát tudja, hogy a magyar ifjuság idegenkedik a katonaskodástól, hogy azt nem tekinti életpályának; tudja, hogy a közös hadseregben kinevezett tartalék tisztek között a magyarok mily csekély számarányban vannak képviselve. Vajjon mi lehet ez idegenkedésnek mélyebben rejlő oka?

Mikor az általános védkötelezettség eszméje nálunk még uj volt, emlékszem mily lelkesedéssel fogadtatott az épen akkori katonának termett nemzedék részéről, és ma már országos bizottságban szólal meg a panasz, hogy a magyar ifjuság nem szeret katonának menni.

Ha valaki figyelmesen kisérgeti a mai magyar ifjuság szellemét és törekvéseit: ugy azokban a hazafias érzelmek mellett bizonyos cosmopolitikus iránylatokat is vehet észre, a mely irányiatok felé pedig nem csupán önszántából halad, hanem azokat összes szellemi képeztetése által mint egy kimutatva látja.

Ma már a magyar ifjuság előtt a katonaskodás és háboru viselés elvesztette minden költészeti becsét; ma az állandó hadsereg az ifjuság szemében nem államok támasza többé, hanem államok és társadalom sülyesztő terhe, mételye.

„Minden ország támasza, talpköve a tiszta erkölcs“, ez elve a mai kor ifjuságának. *) Senki se mondja, hogy a háboru oly szükséges a világnak, mint a vihar a természetnek, mert az nem igaz. — Mundus se expediet háboru nélkül is. Az általános védkötelezettség behozatala óta a müveltebb ifjuság megismerte a katonai szellemet és attól utálattal fordul el. Ember jogok, népszabadság védelme mindig fog költészeti értéket adni ifjuságának, de uralom és hóditási vágy soha; és igy egykor mégis eljut az emberiség ámbár megelőző nagy rázkódtatás árán az általános lefegyverzéshez, mely ma még csak eszmeképen él emberiesebb goudolkodásu és érzésü egyesei kebelében.

Gervinus, vagy ki-mondja, hogy ő az eddigi századok történetéből azt látta, hogy azoknak vége felé mindegyikben különféle rázkodtatáson ment át az emberiség; s hogy ez észlelet századunkon is be fog teljesedni még pedig nagy kiterjedésben, annak előjeleit már szemünk előtt látjuk. Hannibal ante portas. A ki szerencsésen keresztül esik rajta, hinni való, hogy egy szebb jövendőnek néz elébe.

Ha szemeink előtt van a jelenség, hogy az ifjuság idegenkedik a katonaskodástól, kérdéssé válik, mik lehetnek annak mélyebben rejlő okai?

A Dinstreglements I. §. 4. pontja, midőn felsorolja a harczosnak különös erényeit, azt is mondja, hogy az önmegtagadás is egyike ezen érkességeknek. Mit ért a katonai erényesség önmegtagadás alatt? Azt, hogy a katonának nem szabad akarattal birni, neki csak a „muszaj“-t kell ismernie. Ember, a ki büszkén mondja önmagáról, cogito, ergo sum, éz öntudatot levetközni kénytelen, mig szülők, nevelők folyton azt diktálják fülébe, hogy akarattal biró lénynek született, addig a katonaság épen az ellenkezőt kürtöli. És ezen önmegtagadás, ezen akaratlanság kötelességének czége alatt mennyi jogtalanságnak nyilik tág tere, az ember el sem tudja képzelni. Ezen önmegtagadás kötelességének kifolyása az is, hogy a katonának a rámért büntetést feltétlenül ki kell állania, akár érte az őt igazságosan akár az önkény sugallata folytán. A felebbezést a katona nem ismeri, csak panaszjog áll rendelkezésére a büntetés kiállása után, de ez is csak irott malaszt, mely a valóságban megadva soha nincsen.

A mai ifjuság az akaratot nagyon sokra becsüli s természetszerüleg gyülöl minden oly intézményt, mely annak elfojtója. Innen van, hogy az öngyilkosok statistikáját legnagyobb arányban a hadsereg szolgáltatja.

Nevezetes továbbá azon ellentét, mely a társadalom nemesebb része és a katonaság intézménye közt abban leledzik, hogy mig amaz minden lépten nyomon gunyolja a rang és czimek utáni kapaszkodást: addig e kór a hadseregben buja talajra talál.

*) Bár ugy volna, de nincs ugy. Szerk.

A kitüntettetui vágy legnagyobb ékessége a katonai moralitásnak s ekkép a mellen fityegő csecsebecsék jelenkeznek az egyén társadalmi értékének fokmérőiül.

Figyelembe venni való az is, hogy a hadsereg mindenütt az egész világon fészke azon ocsmányságnak, melyre nyelvünknek szava sincs, s melyet idegen nyelven prostitutiónak neveznek. Nézzük meg a katonai kórházakat.

A tiszteknek a tisztességes házasság kötés meg van nehezitve, sőt a már polgári életbe viszszatért ifjak is, kivált ily nyugtalan időkben, mint a maiak csak koczkáztatva merhetnek házasságra lépni és ez okból nincs mit csodálkozni azon, ha általános a panasz, hogy a fiatalok nem nősülnek, habár azt különbeni körülményeik megengednék. Tudni való, hogy cseppet sem lelkesiti a harczba távozni kényszerülőt azon tudat, hogy utain otthon hagyott, özvegység küszöbén álló szeretett nő és tán árvaság nyomorainak elébe néző gyermekek kisérik, kiknek keserü kenyerébe savat nem adhat semmiféle állami segély.

A történelem, mit eddig iskolákban tanitottak, kivalóan háboruk története volt, de megindult a paedagogok körében már is az üdvös mozgalom, mely az ily történelem tanitást egyátalán elvetni valónak itéli, mert a háboruk történetéből mindig csak azon következtetés vonható, hogy a mit idők hosszu során át a polgáriasodás üdvöset épitett, azt a hábor k nagy részben lerontották, s századokkal hátra vetették. A háboruk története ma nem csak, hogy nem elégiti ki a tanulni vágyó ifju lelkét, ha nem egyátalán érdeket sem kelt. Ns kivált jelenben, midőn majd minden nemzet civilisáltnak szereti magát vallani, annyira poesis nélküliek a háboruk, hogy azok nem egyebekül tünnek fel undok öldöklésnél.

Ha volna költészet a háborukban, bizonyosan látogatottabbak volnának a tisztképző intézetek. Nem megy oda most csak iskolából kicsapott vagy kicsapás elől szökő tanuló, bukott mágnások desperatus fiai, és a kiket zilált családi kötelékek üznek, keresnek ott menedéket.

Még talán nincs három éve, hogy készült a közoktatásügyi miniszteriumban egy törvényjavaslat a tanuló ifjuság katonai és fegyvergyakorlatairól, mely a ház asztalára is letétetett, azonban tárgyalás alá soha sem került; ellene jajdult már eleve az összes honi tanári kar; a protestánsok egyházi gyüléseiken ütötték az eszmét mint valami monstrumot, pedig ha valami, ugy csak is ezen javaslat törvénynyé válta adott volna az osztrák-magyar birodalomnak harczra termett daliákat; s a tanulóra nézve, midőn mint egy éves önkéntes a valóságos hadseregbe lép, nem maradott volna egyéb hátra, minthogy neki feküdjék a magasabb katonai tanulmányoknak, hogy magát alapos tisztté képezze.

Meg kell vallani, hogy ma még a hadsereg intézménye fentartani való, mert botor irányban indult történelmi hagyományok átka alatt nyögünk, melyek alól alig menekszünk a nélkül, hogy a föld is meg ne inogjon alattunk; de hinni való az is, hogy a ki e földingást tuléli, annak szájában nem lesz semmit mondó üresség e rövidke mondat: „Europa libertati asserta.“

Deák Ferencz.

Deák Ferencz ravatala körül hullámzik a nép, s a koszoruk megszámithatatlan sora lepi el a gyászos csarnokot.

Kilencz órakor, midőn a bemenet megengedtetett, a tömeg valóságos ostrom alá vette a bemenetre szánt kaput. A bemenet az akadémia homlokzatának balkapuján, a kijövet a jobbkapun történik. A tolongás a bemenetnél leirhatatlan; egész raj ügyetlen rendőr áll a szük kapunál, kik nem birják a betóduló tömeget visszatartani.

Benn a csarnokban a közönség, levett föveggel, szótlanul megkerüli a ravatalt; ahitatos tekintetet vet a nagy halottra. A betegség, és a halál keze sulyos nyomokat hagyott az arczon, sápadt, sovány, megtörött; csak a hatalmas szemöldök, s az örökre lecsukódott száj körül maradt meg egy-egy vonás; mely az élő Deákra emlékeztet.

A koporsó lábánál balra egy párnán a király koszoruja van elhelyezve: zöld babér, fehér kaméliákkal, hosszu fehér szalagokkal. — Középen az imazsámolyon Budapest főváros koszoruja e felirattal: „Budapest főváros közönsége,“ a zsámoly fölötti kereszten pedig az országgyülés koszoruja van.

Jobbra a koporsó lábánál egy üres párna van, melyre a koporsó beszegeztetésekor a királyné koszoruja fog tétetni.

A rávatal felállitásánál a rendezőség mindenesetre több izlést tanusithatott volna. A talapzat szük, keskeny s egészen elvész a koporsó alatt, pedig a hely elég tágas; továbbá a sok apró gyertyatartó egészen eltakarja magát a koporsót s igy a ravatal nem nyujtja azon benyomást, melyet némi jó izlés mellett bárki is megvárt volna.

A Kisfaludy teremben orsz. képviselők és főurak diszőrséget képeznek, magyar diszruhában, gondoskodnak a rend fentartásáról és előjegyzéseket fógadnak el a temetési menetet illetőleg. E diszőrség, melyben az országgyülésnek jobbára fiatalabb tagjai foglalnak helyet, gróf Ráday Gedeont választotta kapitányunk; az irodai szolgálatot egyetemi polgárok végzik.

A diszőrség a ma délelőtti órákban a következő koszorukat vette át: gróf Hadik Béláné, Gyertyánffy sz. Karácsony grófné, Hollán Ernőné, Kolosmegye, a belvárosi választók, a kereskedelmi Akademia, a késmárki polgárok, a budapesti svajci segélyző egylet, az orsz. központi Fröbel nőegylet a m. honvédség, (e felirattal: mély fájdalom jeléül a m. k. honrédség) a belügyminiszterium tiszti kara, Krassó-megye, a miniszterelnökség tiszti kara, báró Sina Simon (e felirattal: a legnagyobb hazafinak és nemes barátnak,) a gazdasszonyok egylete, az országos nőképző egylet, a helvét hitvallásuak s az országos kisdedóvó egyesület koszoruit.

A közönségnek holnap délelőtt 9 órától esti 5 óráig lesz megengedve a bemenet. A ravatalt csak egyszer szabad körül járni, azontul a benlevők tartoznak helyt engedni az ujon-jövőknek, kik közül egyszerre csak tizenötöt bocsátanak a csarnokba.

*

A temetésre vonatkozólag most már azon megállapodás történt, hogy annál a szertartást Simor bibornok-érsek fogja megkezdeni és Samassa egri érsek folytatni s befejezni.

Szombaton Verdi requiemje fog előadatni a gyászmise alkalmából. A rendező bizottság b. Podmaniczkyval, Erkellel s Engesserrel tanácskozván, elhatározta, hogy némi röviditésekkel az emlitett requiem fog előadatni, a nemzeti szinház müvészeinek, sőt esetleg Donadio kisasszonynak is részvételével. A belvárosi plébánia templomot fekete szövettel vonják be és pedig az oszlopokat, az összes falakat, a főkaput, a padokat, a pallót; minderre 2200 röf fekete posztó fog kelleni.

*

A temetésen a király személyesen meg fog jelenni. — A királyi pár hirszerint elhatározta egyuttal, hogy Deák Ferencz arczképét saját részére lefesteti.

*

Azon törvényhatóságok közül, a melyek Deák Ferencz temetésénél küldöttség által lesznek képviselve, a következők jelenkeztek eddigelő:

Borsodmegye, Miskolcz, Szabadka, Fehérmegye, Szathmár-Németi, Zolyómmegye, Torontálmegye, Kézsmárk, Zombor, Eperjes. Háromszék, Vukovár, Krassómegye, továbbá a budapesti evang főgymnasium tanári testülete, a budapesti szt. Erzsébet betegsegélyző egyesület. Részvétnyilatkozatot küldtek: miskolczi casinó, soproni ipar- és kereskedelmi kamara, nagy kállói casinó és fehértemplomi szabadelvü kör. Közép-Szolnokmegye, Maros-Vásárhely, Fiume, Zilah.

*

Az osztrák birodalmi tanács képviselőházának elnöke a következő levelet intézte a magyar képviselőház elnökéhez:

Méltóságos elnök ur! Van szerencsém jelenteni, hogy méltóságodnak a nagy hazafi Deák Ferencz eléggé nem gyászolható elhunytáról szóló, e hó 30-ról keltezett hivatalos értesitését kezemhez vettem, s intézkedtem egyszersmind az iránt, hogy

---

TARCZA.

Üllő és kalapács.

— *Regény.* —

Irta:

Spielhagen Frigyes.

ELSŐ KÖTET.

XVII. Rész.

(Folytatás.)

— Üldöznek bennünket.

— Balga beszéd, — szólt Zehren.

— Megálljatok, — hangzék ujolag s legalább hat fegyver ropogott s a golyók fejünk felett repültek el.

Egy percz alatt szét lett szórva kis seregünk, a csempészek szokása szerint, ha üldözőbe veszik s ellenállásra nincsenek elkészülve. Láttam őket, málháikat eldobva, minden irányba menekülni, csak abba nem, honnét az üldözők jöttek. Némelyike talán földön csuszva is igyekezett tova jutni. A jövő perczben már Zehren urral egyedül valék.

Mögöttünk a fegyvereket tölték, ez kevés szünidőt engedett.

Megálltunk, Zehren ur halkan kérdezett:

— Hányan vannak?

— Nem tudom megkülönböztetni, — feleltem, — ugy sejtém, hogy mindig szaporodnak, talán tizenketten lehetnek.

— Nem bátorkodnak előbbre e sötétben.

— Már közelednek, — szóltam sürgetőleg.

— Megállj, ki vagy? — hangzék most üldözőink felől, kiktől alig választa el száz lépés bennünket, bár a távolságot meghatározni bajos volt. A golyózápor ismét felettünk repült el.

— Kérem, — szóltam, Zehren urat karon fogva.

Pár lépésre elhagyá magát vezetni, egyszerre, mintha álomból ébredt volna fel, szokott hangján és modorában szólt:

— Hogyan az ördögbe jut ön ehez? El vele s ezzel a málhát egész erővel dobta le vállamról.

— Egész uton czipeltem, — mormogám.

— Gyalázat, — mondá, — gyalázat, de az is azért van. Szegény fiu, szegény fiu. És Jani hol van? vagy nem volt ő itt, csak álmodtam?

Részegsége elenyészett, ezt láttam. Gyalázatát feledni, kábitá el magát. Most ismét olyan volt, minő jó óráiban lenni szokott s iránt szeretete azonnal visszatért. Szivem hevesen lüktetett s kész voltam érette életemet adni.

— Siessünk, — mondám, — megragadva jéghideg kezét, — valóban ideje, istenemre.

— Nem merészelnek előbbre jönni, — ismétlé, — még ha vezetőjök van is, egy ember nem vezetheti mindannyit. Árulás van a játékban; nemde ön is szólt már ilyesmiről?

— Igen, Pinnov és Svart János az árulók.

— János inditványozta ez utat.

— Annál inkább.

— S a gaz leghamarább odább állt.

— Sietett uj barátihoz.

Ily szaggatottan társalogtunk, gyorsan, majdnem futva a térségen, melyre egyedül a sötétség borult védelmül részünkre. Az eső permetezni kezdett s a szó szoros értelmében nem láttunk semmit, üldözőinket sem, és neszüket sem hallottuk.

— A buták elkéstek, jegyzé meg Zehren ur, — valószinüleg mielőtt az ösvényre léptünk, akartak elfogni bennünket. Ha a semmirekelők el nem futnak, ugy kényelmesen vonulhatunk odább.

— Zehrendorfra még sem térhetünk vissza, — mondám.

— Miért nem?

— Ha Svart János az áruló, — miben nem kétkedem, — ugy Zehrendorfon házmotozást fognak tartani.

— Csak azt tegyék, — szólt a „vad“ — véres fejekkel küldöm őket haza. Nem, nem, azt nem merészlik, vagy már régebben tették volna. Zehrendorfban oly biztonságban vagyunk, mint Ábrahám kebelében. — Épen midőn e szavakat mondá, az előttünk levő irányban gyenge fény villant fel. Nem volt időm határozott fogalmat nyerni a látottról, midőn a fény ismét felvillant és most élesben és tartósan. A világosság mindinkább terjedt, mintha minden perczben egy ujabb vörös vonallal szaporodnék, s a sötét látkörön felemelkednék.

— Prantovitzban tüz van, — szólt Zehren ur

Nem Prantoviczban volt az, nem az lehetett, jobban balra esett, és távolabb feküdt. Ott nem voltak oly magas fák, melyek koronáit most majd sárgás majd vöröses világitásban láttam, és mindinkább nagyobb fényben és jobban kiemelkedve szemléltem.

— Az ördögbe is, ez az én hazám, — szólt Zehren ur, önkénytelen előre rohanva, de csak pár lépést haladt előre, aztán megállt és kaczagott. Hangosan kaczagott, borzasztó kaczagás volt ez!

— Ez mulatságos, — mondá közbe — leég az ócska fészek, s a rókát a szó szoros értelmében kifüstölik odujából.

Beszéde ugy hangzott, mintha üldözőire volna gyanuja, de nekem eszembe jutott a vén Pahlen fenyegetőzése, midőn a háztól elüzém. Emlékeztem, hogy valamit a „veres kakasról“ is szólott.

De bár miként legyen is a tüz amott az ős urilakban, annak tulajdonosa részére végzetesb perczben nem üthetett volna ki. Bár egy negyedmértföld távolra voltunk, a lángok az óriás fákon keresztül összecsaptak és hozzánk világitottak, e tény megvilágitá a sötét felhőket, ezek visszfénye az egész tájra csodás világositással terült. Zehren ur arczát tisztán láthatám. Halál sápadt volt.

— Az istenért siessünk innen — mondám.

— A vadászat azonnal kezdetét veendi, — válaszolt.

És a vadászat csakugyan kezdetét vette. A csapat, mely az ösvény bejáratát elfoglalta, eredetileg csak azzal lehetett megbizva, hogy a visszatérhetés utját elzárja előlünk, most azon körülményből, hogy a legsajátosb véletlen az előrehaladást lehetlenité, a legjobb előnyt huzta. Körültünk egész láncot képezve, haladtak mellettünk jobra balra, a nélkül, hogy a mocsárt nagyon megközelitenék, magok előtt hajtva a menekülni akaró csempészeket, kik részint az ösvény bejáratához sompolyogtak vissza, s földre vagy árokba lapulva, akarták bevárni üldözőik elvonulását. Koronkint imitt-amott a vörhenyeges világitásban fel felvillant egyes szikra s egy lövés hangzott és minden irányban láttam a menekvők és üldözőik alakjait a félhomályban ide-oda surranni, hallottam vad kiáltásaikat és a kaczajt, ha egyet egyet ismét elfogtak.

Vérem megfagyott ereimben, aztán ismét szivemhez talált.

Igy üzőbe vétetni, igy lelövetni, mint a kifárasztott nyul.

— És nincsen fegyverünk, — szólt Zehren dühösen.

— Itt van — szóltam, pisztolyaimat övemből kiragadva és egyiket átnyujtva.

— Meg van töltve?

— Meg.

— Ugy hát előre!

Gyors futással közel értünk a kijárathoz, mely egy törpe füz és mogyoró bokrok által volt jelezve, midőn a bokrokon keresztül lőfegyvereket pillanték meg. A mitől féltem megtörtént, a kijárat el volt zárva.

— Ismerek egy más utat, — sugá fülembe Zehren ur, talán megbir bennünket az ingovány, ha nem, ugy . . .

Nem hagytam kibeszélni. — Előre, előre, — mondám.

Jobbra fordultunk a káka mellett, mely a mocsár szélét jelzé, de akkor már felismertek, s „megállj-t“ kiáltozva utánunk lőttek és utánunk futottak.

— Itt kell lenni a helynek, — szólt Zehren ur a magas kákát szét hajlitva és közte eltünve, én nyomban követtem. Csendesen, óvatosan, meggörnyedten nyomultunk előre. Többször térdig besüppedtem a fekete ingoványba. Elhatározám, ha annyira besüppednem, hogy nem tudnek kiemelkedni, agyamat zuzom szét.

— Jól megy — szólt halkan, visszatekintve Zehren ur. — A legroszabban már tul vagyunk, jól ismerem e helyet, a tavasszal itt jártam szalonkára vadászni, János, e gaz is velem volt. Igy most tul vagyunk rajta.

Kibontakozott a káka közül s ezen perczben három férfi rohant felénk, kik a többitől külön válva a kijárattól mintegy tizenkét lépésre lehettek lesben. Az első közülök hosszu János vala.

— Eb — szólt fogai közt Zehren ur pisztolyát fölemelve.

Hosszu János előre bukott, hogy többé fel ne keljen.

Én majdnem ugyanazon perczben tüzeltem, a két férfi egyike tántorgott és orditva térdre rogyott. A harmadik kilőtte fegyverét, és elszaladt, az ingovány szélén azon irányba, honnét jött. A sebesült nagy bajjal felállott s a körülményekhez képest elég gyorsan, és még mindig kiáltozva szintén elfutott.

Zehren ur a földön elterülthez közelede. Hozzá ugortam, azon szándékkal, hogy felemelem,

a gyászértesitések az osztrák képviselőház tagjai közt szétosztassanak.

Midőn ezen pótolhatlan veszteség felett legmélyebb fájdalmamat és legbensőbb részvétemet kijelenteném, egyszersmind tiszteletteljesen tudatom méltóságoddal, hogy február 3-án csütörtökön tartandó végtisztességtételben az osztrák képviselőház küldöttségével személyesen is részt fogok venni.

Fogadja méltóságod legmélyebb és legőszintébb nagyrabecsülésemet. — Bécs, 1876. január 31. Rechbauer.“

*

A külföldi sajtó következőleg emlékezik meg Deákról.

A „Times“ igy ir:

„Deák halálának hirét mély sajnálattal kell fogadni. Az utolsó évek alatt Nyugot-Európában történt fontos események elvonták a közfigyelmet a nevezetes férfiuról és az emlékezetes ügyről, melyet szolgált; de csak igen kevés ideje, hogy a jelenkori történet legkimagaslóbb alakjainak egyike volt — és ha egy kissé tovább él, igen fontos befolyást gyakorolt volna azon kérdések megoldására, melyek most Európa keleti részén felmerülnek. Hosszu élete alatt igazi államférfiui és hazafias szelleméről adott tanuságot, és most valószinüleg oly események vannak készülőben Ausztria határán, melyek kemény próbára teendik az egész politikai bölcseséget, melylyel az ország rendelkezik. — Deák ép oly tiszteletreméltó, mint sikeressége által kiváló pályájának lefolyása alatt nemzetének tanácskozásaiban azon ritka befolyásra tett szert, mely csak a legtisztább és a legszigorubban kipróbált érdemnek jut osztályrészül, és puszta szava nagyobb sulylyal birt, mint a leghatalmasabb argumentumok. Remélhető azonban, hogy halálának egy jó következése lesz: visszaidézni Ausztria népe és átalában Európa emlékezetébe a bölcs elveket, melyek az ő viseletét irányozták — és feleleveniteni példáját kalauzul egy válságos időszakban. Deák oly államférfiutypust tüntetett fel, mely ritkán található a continens országaiban, és a tanuságokat, melyeket ő nyujtott, nem lehet eléggé emlékezetbe vésni.“

E szavak után Deák politikai pályáját vázolja a „Times“, kiemelve a nagy hazafi bölcseségét és mérsékletét. A czikk e szavakkal végződik:

„Ferencz József megkoronáztatásával Deák hosszu politikai türelmének diadala teljessé lőn. Még sok nehéz probléma marad fen az osztrák államférfiaknak, nehezebb problemák talán, mint Európa bármely országában. De ha azok sikeresen oldandók meg, ez csak Deák rendszerének elfogadása által lehetséges. Ő adta tanuságát azon igazi államférfiui szellemnek, melyet a magyarok mindig oly nagylelkün elismertek az angolokban, azon szellemnek, mely az ujjászervezést és fejlődést combinálja a létező intézménynek főkörvonalához való ragaszkodással, és mely inkább egyezkedésbe és alkalmazkodásba veti bizalmát mint átalakitásba. Ez oly politika, mely sulyos körülmények között a mérsékelt és messzelátó bölcseség ritka combinatióját igényli, és mert Deák e jeles tulajdonságokat mutatta a jelenkor politikai története legnehezebb válságainak egyikében, neve mindig hires fog maradni.“

A párisi lapok közül a „Temps“ következőleg emlékezik meg:

„Deák halála csökkenti a kiengesztelődés kilátásait azon viszályban, mely jelenleg a monarchia két állama közt létezik. Haladott kora és betegsége daczára, mely őt az activ politikától távol tartotta, a személyes tekintély és tisztelet miatt, mely nevéhez füződik, Deák jótékony mérséklő befolyást gyakorolhatott volna.“ Most a „Temps“ nézete szerint annyira megerősödött Magyarországon a szélső párt, hogy Deák szava s befolyása az uj kiegyezésnél megbecsülhetlen lehetett volna.

A németországi lapok közül a „National Zeitung“ igy ir:

Deák kimulása, bármily mélyen érintse is az a magyar nemzetet, nem bir többé azon politikai jelentőséggel, melyet az uj szabadelvü párt megalakulása, és az uj Wenckheim-Tisza-minisztérium életbelépése előtt lehetett volna neki tulajdonitani. A nagy hazafi betegágyánál és annak áldásai közt a magyar országgyülés két nagy szabadelvü pártja, melyek közt a kiegyezés közjogi kérdése éveken keresztül mély elválasztó ürt képezett, a kiengesztelődés kezét nyujtották egymásnak egy uj szövetségre. Deák, mint politikus elérte, amit mint ilyen kivánhatott, hogy még életében áttértek politikai ellenfelei azon nézetekre, melyek ellen korábban harczoltak, s most folytatják halála után azon munkát, melyet ő megkezdett. A nagy mü, mely mindenekelőtt Deáknak köszönheti keletkezését, a kiegyezés Magyarország és Ausztria közt, most állja ki a tüzpróbát; Deák tanácsa nem gyámolitja a magyar államférfiakat azon nehéz kérdésekben, melyek fölött legközelebb határozni vannak hivatva.

A „Morgenpost“ a „Magyar Aristid“-ről többek közt a következőket irja: „A magyar nemzet sokat vesztett, legnagyobb fiai, legjobb honpolgárai egyikének sirjánál áll. Ha ők magok nem ismernék fel a nagy halott értékét s könnyelmüségből vagy hálátlanságból kevesebbre becsülnék azt, az idegenek hajolnának meg hódolattal a nagy szellem előtt s ezen bámulat tiszteletet költene a magyaroknál is. A büszke szivós országban, mely már évszázadok óta palladiuma a polgári szabadságnak s mely sokkal jobban tudja becsülni a polgári erényeket, mint más, Angliában már ma, nehány órával a nagy férfiu halála után nagyszerü s igen magasztaló diszbeszédet irnak felette. A britt iró önzetlenül tette le babérkoszoruját a magyar bölcs koporsójára, kinek törvényeit a fejedelem s nép elfogadta, s kinek tanácsai egykor szent törvények gyanánt tekintettek. Az osztrák elfeledi viszályait a magyarral s csak a fájdalom nyilatkozatát igyekszik tomácsolni. Megérjük azon nevezetes látványt, hogy a mi parlamentünk, hogy a birodalmi tanács, mely épen most tanácskozott a magyarokkal folytatandó háboruról, tanácskozásait Deák temetéseig megszakitja s tisztviselőit Pestre küldi, hogy a nagy magyar férfiu temetésén részt vehessenek.“

Az „Oesterreichischer Volksfreund“ igy ir: „Egy egész nemzet bánkódik a nagy honfi sirja felett. Deák Ferencz, Magyarország büszkesége, a magyarok bölcse, Aristidese halt el tegnap. Mi volt az, mi ezen ember tiszteletét mindenkinél felköltötte, még azoknál is, kik vele politikailag ellenkező nézetben voltak: A példás jellemtisztaság, a hazafiérzelem magasztossága volt ez, azon jellem, mely ment volt minden önzéstől és kicsinyes hiuságtól. Nem müve nagysága, nem politikai álláspontjának példátlan eredménye — a polgári erények tették őt valódi nagy emberré.“

*

Téves azon nézet, mintha Deáknak vér-rokonai nem maradtak volna. A nemeskéri Kiss család által kiállitott családi gyászjelentésen felsoroltatnak Deák Ferencz nővérének Josephának néhai Kiss Józsefnénak gyermekei és unokái. A felemlitetteken kivül anyai ágon rokonok még a Nedeczky család néhai Kiss Emma és a Szeniczey család, Kiss Katalin után. A gyászjelentés igy hangzik:

A legmélyebb fájdalomérzettől sujtva jelentjük szeretve tisztelt felejthetlen nagybátyánknak kehidai Deák Ferencznek f. évi január 28-án esti ½11 órakor élte 73-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. é. február 3-án fognak a kerepesi uti sirkertben örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szentmise áldozat pedig f. é. február 5-én fog a mindenhatónak bemutattatni. Áldás hamvaira! Budapest, 1876. évi január hó 31-én. A megboldogultnak unokaöcscsei és unokahugai, mint nővérének Josephának gyermekei és unokái: Nemeskéri Kiss Ede, s neje Bátor Constánczia, és gyermekeik: József s neje: Andrássy Alexandra; Erzsébet s férje: Zsarkó Antal, Emma, s férje: Kelemen Kajetan, Gizella s férje: dr. Szeremley Mihály, Ida, Pongrácz, Constanczia, és Ilona. Nemeskéri Kiss Zsigmond s neje Rabb Auguszta és gyermekeik: Eleonora s férje: Jeszenszky Kálmán, Carolina s férje: Perczel Kálmán, Jenő, Vilmos, Cornélia és Dénes, Nemeskéri Kis Vincze özvegye szül. Takáts Mária, és leányai Róza, férje Miklós Józsefné.

*

Deák Ferencz lelki állapotára, mely őt hoszszantartó betegségében uralta, különösen jellemző világot vet ezen levél, melyet egyik távoli rokonához intézett:

Budapest, 16/6, 1875.

Kedves öcsém!

. . . .

Én közel két éve már sulyosan szenvedek, és daczára a tréfából gyártott hireknek, egészségem nem javul, sőt folyvást hanyatlik. Menni nem tudok, hanem vezetnek, ülésből, fektemből erős segitség nélkül fölkelni nem vagyok képes, sőt a lefekvéskor is másnak kell engem ágyba segiteni. Étvágyam, álmam semmi, lábaim és hasam daganatja növekszik — de mit zugolódom, 72 év szép kor, melyen tul ép, egészséges ember is méltán számolhat egészsége végromlására: a ki pedig beteges is, az ne követeljen sokat, megifjodni bizonyosan nem fog.

Rózát, vagy megujitva régi enyelgéseink emlékét: Szálit igen szivesen tisztelem. Isten áldjon, szives tisztelettel

hü barátod
Deák Ferencz.

Sajátkezüleg nem tudtam irni, mert betegségem folytán kezeim időnként annyira reszketnek, hogy a tollat alig birom fogni, amint e levelem aláirásából láthatod.

(A levél női kéz által iratott; alkalmasint egyik Nedeczky kisasszonynak mondta tollba, de az aláirás sajátkezü. Rendkivül reszketeg, alig olvasható vonások.)

*

Deák Ferencz halála alkalmából az erdészeti egyesület rendkivüli ülést tartott január 31-én. Az ülés folyamáról a következő „jegyzőkönyv“ ad hü képet:

„Jelen voltak: Tisza Lajos elnök; Wagner Károly alelnök, Degenfeld Imre gr., Divald Adolf, Székely Mihály választmányi tagok és Bedő Albert egyleti titkár.

1. Elnök Ő Nagyméltósága megható szavakkal emlékezik Deák Ferencz elhunytáról és jelenti, hogy ez alkalomból szükségesnek találta az ülést összehivni azért, hogy az Országos Erdészeti-Egyesület mint hazai közintézet szintén kifejezést adhasson azon mély bánatának és részvétének, melyet Deák Ferencz elhunyta felett hazánk minden fia érez.

Előadja, továbbá miszerint a gyászesetről történt értesülés után azonnal intézkedett, hogy az egyesület hivatalos helyiségén a gyászlobogó kitüzessék; hogy az orszaggyülés által a gyásztisztesség rendezésére kiküldött bizottságnak szintén bejelentette, miszerint az egyesület a végtisztességet tevők sorában képviselői által résztvenni kiván, s hogy a résztveendő tagok számára szükséges jegyek megszerzéséről is gondoskodott. Felkéri továbbá a választmányt, hogy kebeléből két tagot küldjön ki, kik az egyesület részéről a gyászszertartás ünnepélyénél legyenek jelen s hogy elhatároztassék miszerint a helybeli és Budapesthez közelebb lakó választmányi- és rendes tagok a gyászmenetben az egyesület részéről küldöttségileg vegyenek részt. Végül inditványozza, hogy Deák Ferencz nevének az országos Erdészeti-Egyesület kebelében való megörökitésére „Deák Ferencz alapitvány“ czimén a zerdészeti szakképzettség irodalmi fejlesztését czélzó alapitvány tétessék.

Az igazgató választmány kijelenti, hogy az Országos Erdészeti Egyesület, a hazafiui fájdalom legbensőbb és legsajgóbb érzésével osztozik a magyar nemzet nagy fiának, bölcsének és vezérének, Deák Ferencznek, folyó január hó 28-án történt elhunyta által Magyarországot ért nemzeti gyászban.

Az egyesület a magyar nemzet jelen lesujtó fájdalmában való részvételét, s Deák Ferencz müködése és emléke iránti legmélyebb tiszteletét és hálás elismerését a hazai erdészet körében és illetőleg az egyesület évlapjain is megörökiteni, — s ennek az ifju nemzedék és a jövőkor részére látható és az egyesület életével együtt örökké tartó jelét óhajtván adni: az igazgató-választmány egyhangulag elhatározza, miszerint a legközelebbi rendes közgyülésnek ajánlani fogja, hogy: az egyesület saját alapitványi pénztáránál „Deák Ferencz alapitvány“ czimén 10,000-tizezer-forintnyi alapitványt tesz azon rendeltetéssel, hogy ennek évenkénti kamatja erdészeti irodalmi pályadijakra tüzessék ki.

A „Deák Ferencz alapitvány“ összege első sorban az egyesület évi jövedelméből tőkésitendő s ennek első részletét az 1875. évi egyleti jövedelemből 1876-ra átjött felesleg illetőleg 3,000 forint képezi.

Az ezen alapitványt illető további szabályokat az egyesület közelebbi rendes közgyülése az egyleti alapszabályokba felveendő határozatokkal fogja megállapitani.

Az igazgató választmány végül helyeslő elismeréssel fogadja az elnökség által tett intézkedéseket s elhatározza egyuttal, hogy nemzetünk áldott emlékü fiának Deák Ferencznek folyó évi február hó 3-án tartandó temetésénél, valamint az 5-én tartandó engesztelő szt. mise áldozaton a végtisztességet tevők sorában a gyászszertartás ünnepélyénél az egyesület Wagner alelnök és Bedő egyesületi titkár által képviseltessék, s hogy a gyászmenetben a helybeli és Budapesthez közelebb lakó választmányi és rendes tagok küldöttségileg vegyenek részt, megbizatván egyszersmind a titkár azzal, hogy az illetőket erről levélben és hirlapilag is értesitse.

II. A titkár a jelenlévő választmányi tagok közt kiosztja az országgyülés részéről az egyesületnek küldött gyászjelentéseket s megbizatik, hogy a további példányokat a gyászünnepélyen résztvevő egyleti tagoknak szolgáltassa ki.

III. Ezen ülés jegyzőkönyvének hitelesitésével Wagner alelnök és Divald választmányi tag urak bizatnak meg.

*

Az egyesület azon helybeli és vidéki választmányi és rendes tagjai, kik Deák Ferencz végtisztességénél, a gyászmenetben résztvevő egyesületi küldöttséghez csatlakozni kivánnak, felkéretnek, miszerint az e czélra szolgáló jegyek átvétele és az együttes megjelenhetés végett, f. hó 3-án, legkésőbb reggeli 8 óráig a titkári hivatalnál (Vár, disztér 12. sz. I. em.) jelentkezni sziveskedjenek.

Az egyleti titkár.

Interpellatio a kormányhoz a füszer- és vegyeskereskedést illetőleg.

A belügyminiszter 1875 junius 2-án 26033. sz. a. kiadott körrendeletében a gyógyszerek, anyag és méregáruczikkek korlátlan eladását szabályozván, négy táblázatot bocsátott ki pénz, illetve fogságbüntetéssel fenyegetvén azon kereskedőket, kik ezt áthágni merészelnék.

Az I. táblázatban számos oly szereket csak gyógyszerészek által tarthatóknak és elárusithatóknak nyilvánit, melyek eddig kereskedők által is kicsinyben és nagyban szabadon árultathattak, ilyenek többek között: minden gyógyvizek, Hofmann életbalzsama, Chlórviz, gyógyviaszok, vágott vagy durván összezuzott héjak, vas készitmények, gyógyfejetek, kamphoros és vasasgolyók, vágott füvek és levelek, magnesia, lemonade, czitromsavany, olajok, porok és kenőcsök (kivéve a fog- és szépitőszereket) gyökerek, gyógyvirágok, füszerek, szeszek, rhabarbara, gilisztaszeletek, édesgyökér folyadék, gyógyborok, horganykészitmények stb.

A II és III. táblázatban az ipar, gazdászat és házi czélokrai szükséglet kiszolgáltatásánál a kereskedőket bizonyos sulymennyiséghez köti, melyen alól a közönség ismét csakis gyógyszerészektől vehet, melyek közül elég legyen például felhozni hogy czitromsav, pernibálzsam stb. csak 70 gramm, eczetsav, borkősav, salmiakszesz, kánfor, vasvitriol, bikarbona sav, gilisztakása, csak 140 gram fenyőmag, mustárpapir, csukamáj-olaj, keserü só, kettős só, Glauber só, stb. csak 560 gramm sulyban adható kereskedők által.

A IV. táblázatban a szigoruan vett mérgek árulására nézve a fenálló szabályokat tartja fen, s egyuttal a 7. §. szerint mindennemü titkos szerek árulását tiltja, még pedig ugy látszik gyógyszerészeknek és kereskedőknek egyiránt, — kár volt a sok egészség rontó mesterkélt borokra, és eczetekre is bölcs figyelmét ki nem terjeszteni, mely gondoskodás által a hazai bortermelésen lendithetett volna.

Csodálatos, hogy ép az országos közegészségi tanács a belügyérnek ily rosz tanácsokat adhatott, melynek legjobban kellene tudnia, hogy hazánkban az orvosok és gyógytárak nem minden faluban, sőt még számos nagy községekben sem találhatók, miért akarja tehát a közönséget csaknem minden csekély és nem tiltott szerért kizárólag a gyógytárba utasitani, hacsak ezek jövedelmeit a kereskedők nyilvános kárával tulságosan növelni nem szándékolta; de még feltünőbb azon intézkedés, hogy a kereskedők (még pedig különbség nélkül városokon és falvakon) csak bizonyos megállapitott sulymennyiségben árulhassanak még a mindennapi életben előforduló szerekből is, hisz ép ezeknek kicsinyben árulását kellett volna a nagy közönség érdekében a kereskedőknél meghagyni, és csak a tulajdonképi gyógyszereket és méregáruczikkeket kizárólag a gyógyszerészekhez utalni, mely eljárás az igazságnak, közszükségnek és életbiztonságnak is leginkább megfelelt volna.

De miért és miként is rendelhette a belügyér azt, hogy akár városokon, hol ha szintén gyógyszertárok vannak is, akár pedig és annál inkább falvakon, hol gyógytárak hiányában többnyire kiskereskedők vannak, a nép legalább a mindennapi használatra szükséges szerekért, például egy kis kámforért, fenyőmagért, borkő- vagy czitromsavért, keserü sóért, keserü vizért, sat. a gyógyszerészhez menni tartozzék, holott mindezek nagyobb részét eddig még városokon is a legkisebb bakonyásnál is könnyü szerrel, azonnal és jutányosan megtalálhatta, mig most kénytelen vagy nélkülözni, vagy erő-idő- és pénzpazarló költséges utat tenni, fáradozni, s e miatt vagy egészségét elhanyagolni, vagy adóképességét apasztani (kár volt a gyufaárulást is mint mérges készitményt egyuttal nem a gyógyszerészekhez utasitani.)

Miután az ipartörvény a kereskedés szabad gyakorlatát minden ily korlátozás nélkül kimondotta, a gyógyszerészetet pedig ide nem tartozónak nyilvánitotta, mely törvényt az idézett körendelet alapjában felforgat; miután továbbá azon körendelet szerint nem csak a városi nagyobb, sőt a vidéki kisebb kereskedők jelesen a falusi bakonyások a kijelölt szereket az eddigi szokás és gyakorlat szerint bármely kicsiny mértékben nem árusithatván el, azokat nem is tarthatják, azokban pénzöket nem hevertethetik, nagyban eladásra pedig igen ritkán vagy nem is számithatván, kénytelenek ezen jótékony üzletággal merőben felhagyni; miután végül a szabad iparnak és kereskedésnek ezen korlátozása által nemcsak a kereskedők vallanak a készpénzérti kézi eladás miatt nagy hátrányt, hanem főleg a nagy közönség különösen az alsóbb és szegényebb néposztály szenved életszükségeire nézve égető hiányt, melyen pedig ép az emberiség és közegészség, valamint az államkincstár érdekében kellene inkább könnyiteni, sem hogy azt ily mereven elnyomni, mondhatni agyonsujtani.

Ugyanazért a kereset- és adóképesség különben is elég aránytalanul reánk nehezedő viszonyai higgadt megfontolással kényszeritenek felszólalni, és az összministeriumhoz azon tiszteletteljes kérdést intézni: hajlandó-e ezen rendeletnek az életszükségeihez és az eddig szokásos gyakorlathoz mért czélszerübb módositását a nagy közönség és szenvedő emberiség érdekében mielőbb eszközöltetni?

Maros-Vásárhely, 1876. január 30-án.

Lázár Ádám.

KÜLFÖLD.

Andrássy gr. reformjavaslatait távirati hir szerint jan. hó 31-én nyujtotta át Zichy gr. osztrák és magyar konstantinápolyi nagykövet a portának. — A jegyzék iránt a hangulat ottani hivatalos körökben átalában kedvező.

A szerb alkotmány titkos záradéka miatt a közelebbi üléseken többen interpellálták a kormányt s kérdezték, vajjon a kormányzóság idejében kidolgozott és az akkori alkotmányozó gyülés által titkos ülésben elfogadott pótczikke az alkotmánynak még fennáll-e, és fenn fog-e állani jövőre is? Djuritskovics képviselő megjegyzi, hogy ezen pótczikk értelmében a kormány fel van jogositva minden polgártól, a törvényes eljárás mellőztével, a polgári jogokat elvonni, és esetleg számüzni. Knezevits késznek nyilatkozott, hogy bebizonyitja, hogy az alkotmány csakugyan foglalt magában ily hallatlan rendelkezést egyik titkos pótczikkében. „Miként türhetjük, — igy kiáltott fel Knezevich, — hogy csak annak lehetősége is fenforogjon, hogy egy szerb polgár politikailag és erkölcsileg orozva meggyilkoltathassék.“ A miniszterelnök kijelenté, hogy felelni fog ezen interpellatióra s mindenki feszülten várja, mint fog a válasz, mely tulajdonképen a kormányzóságot illeti, hangzani.

A délszláv felkelésre vonatkozólag irják jan. 31-éről Ragusából a „N. fr. Presse“-nek: Nemcsak azon korábbi tudósitásunk megczáfolhatlan igazság, hogy Petkovich Luka és Ljubobratics több napig jártak-keltek fegyveresen itten, de egyszersmind az is, hogy mult vasárnap a f. hó 20-án Duze zárda mellett elesett Bacevics Maxim vajda temetése alkalmából mintegy 200 felkelő, köztök többen felfegyverkezve, követte a koporsót. — Az idegen, ki e napon történetesen Ragusába jött, nem tudhatta volna, vajjon valóban Ausztriában van-e, oly nagy számmal voltak itt együtt a felkelők és montonegróiak. A temetést egyszersmind politikai tüntetésre is felhasználták. A holttetem két napig volt kitéve a sz. Mihály templomban födetlen mellel, hogy látni lehessen a halálos sebet. A gyászmenetben résztvettek a felkelő bizottság fejein kivül a podesta s a felkelőkkel rokonszenvező külföldi lapok tudósitói is. A nagy veszteség jeléül nehány gutgesinnt hausherr szláv tricolort tüzött ki s különösen nagy meglepetést szült, hogy Jomini orosz főkonsul, ki eddig minden tüntetéstől tartózkodott, szintén kitüzette az orosz zászlót, midőn a gyászmenet lakása előtt elhaladt. A koporsón montenegrói sapka feküdt N. I. (I. Nikitta) betükkel, továbbá az elesett kardja széles háromszinü szalaggal lekötve.

UJDONSÁGOK.

A hivatalos lapból. Dr. Jeney Viktor a tételes nemzetközi jog és dr. Kolosváry Sándor az egyházjog tanárául neveztetett ki a kolosvári egyetemen. — Thaly Kálmán honv. miniszteri osztálytanácsos az olasz királyi sz. Lázár és Moricz rend lovagkeresztje viselésére engedélyt nyert.

Szabó Istváe a z.-egerszegi, Szeppenfeld Máté a nkikindai tvszékhez segédtelekkönyvvezetőkké, — Paukovics Ottó a baj i jbiróságboz aljegyzővé.

Névváltoztatások: Prainer István budapesti lakos vezetéknevét „Prai“-ra, Schreiner Jakáb budapest lakos „Kejdacsi“-ra és Spitzer Mór budapesti lakos „Ormvi“-ra változtatta.

„Deák album.“ A nagy szellem egyes vonásainak ecsetelése, a tömérdek apró érdekes részlet elősorolása, mely Deák életéhez füződik és politikai müködésének jellemzése — mint előre lehetett gondolni — valóságos Deák-irodalmat fog teremteni. Wodianer F. derék kiadó, könyvnyomdász és könyvkereskedő az első, ki az e téreni müködést egy nagyszerü „Deák-album“ kiadásával kezdi meg. Az előkészületek után itélve a munka meg fog felelni feladatának. Az album a „Forray-album“ alakjában és ugyanazon gazdag kiállitásban fog megjelenni, mint az emlitett album, mely az ötvenes években oly méltó feltünést okozott. A mi a tartalmat illeti, a kiadó oly irókat igyekezett megnyerni, kik irodalmi és politikai irányuknál fogva, hivatva vannak a nagy szellem és a példás jellem részletes ismertetésével foglalkozni. Egyébiránt lesz alkalmunk e müről még többször is megemlékezni.

— Az ország összes törvényhatóságaihoz tegnap reggel a következő sürgönyt intézte a két ház elnöksége: „Tisztelt közönség! Hazafiui mély fájdalommal tudatjuk a magyar országgyülés főrendi- és képviselőházának nevében a tisztelt közönséggel, hogy Deák Ferencz folyó hó 28-án meghálálozott. — Országosan rendezendő temetése folyó évi febr. 3-án, a gyász istentisztelet azon hó 5-én fog tartatni. Áldás és béke lengjen a nagy férfiunak hamvai felett. Emléke a nemzet szivében örökleni fog. — Budapesten, 1876. évi jan. 30-án. A főrendiház elnöke: Majláth György. A képviselőház elnöke: Ghyczy Kálmán.

— Deák Ferencz halála alkalmából az osztrák államvasut vonalán f. é. febr. hó 2-án Bécsből Budapestre, valamint Temesvárról Budapestre — a legtöbb közbenső állomásokon való megszakitással — egy-egy külön vonat fog közlekedni. Ezen vonat Bécsből esteli 10 órakor elindulván, febr. 3-án reggeli 7 óra 35 perczkor Budapestre érkezik. — Az elindulás Temesvárról esteli 10 óra 25 perczkor, az érkezés Budapesten február 3-án reggeli 8 óra 27 perczkor történik. A menetdij mindhárom kocsiosztályra nézve 50 százalékkal lejebb szállittatott. — A visszautazásra szóló menetjegyek érvénye az öszszes személyvonatoknál a futárvonatok kivételével — bezárólag febr. hó 7-kéig terjed.

— Deák Ferencz arczképei érdekében. Minthogy „Deák Ferencz“ arczképeinek elárusitására a fővárosi árvaházak javára csak a főváros van jogositva, és csakis azon képek tekinthetők eredetieknek, melyek a főváros bélyegével el vannak látva, s igy minden egyéb, a bélyeget nélkülöző nem eredeti kép elárusitása az árvaházak kárára történnék; ennélfogva felhivatik és figyelmeztetik mindenki, a ki Deák Ferencz arczképét kivánja megszerezni, hogy annak eredetisége tekintetéből az arczképen levő bélyegre figyelemmel legyen.

---

miután arczczal a földre borulva feküdt. Megragadva vállon, kissé felemeltem, de feje egész sulylyal előre esett. Megborzadtam.

— Istenem, meghalt, — mondám.

— Ő akarta igy — válaszolt Zehren ur.

A hulla kisiklott kezemből s egész testemben remegve, felemelkedém. Fejem szédült, vajjon mi történt? Itt állt egy ember, zsibbadtan lefüggő jobbjában kilőtt pisztolyt tartva, a másik ott feküdt a talajon, mint egy tuskó s vörnyeges fény, mintha a pokol torkából jönne, terjedt a mozdulatlanul álló emberre és arra, ki mozdulatlan a talajon terült el. A lég telve volt lőporgőzzel s a mocsár kákája közül sziszegés hallatszott, mintha ezer kigyó tanyázott volna ott.

De bármi tartósan emlékembe véste magát ez iszonyu jelenet, a merev borzadály csak egy perczig tartott fogva. Emlékszem, aztán ez egyetlen gondolatban összpontosult minden tehetségem: „mentsd meg őt, ne engedd kézre kerülni.“ Azt hiszem képes lettem volna a szerencsétlent karjaimba véve tova vinni, — mint kölykét az oroszlán szájába véve tova ragadja, ha a vadászok üldözőbe veszik, ha vonakodott volna velem jönni, de ő nem vonakodott. Ha tudja azt, hogy a pisztolyokhoz szükséges lőkészlet zsebemben van, bizonyosan egy lépést sem távozik innen, de ő csak azt tudta, hogy fegyvertelen, s hogy élve nem akar üldözői kezébe jutni.

(Folyt. követ.)

Az aranygyapjas-rend.

Az ifju spanyol király XII. Alfonzó a legelső rendek egyikével, az aranygyapjas-renddel legközelebb több világhirü férfiut tüntetett ki, s midőn Mac-Mahon alig pár héttel ezelőtt a nevezett renddel ünnepélyesen lett Párisban földiszitve, a külföldi lapok több érdekes részletet közöltek a rend történetéről, melyeket e rövid közlemény keretébe fölvéve, s azt egészre kibővitve, adjuk olvasóinknak a világhirü rend érdekes történetét.

—

Az aranygyapjas-rend, mely minden világi lovagrendek közt az első helyet foglalja el, Jó Fülöp burgundi herczeg által 1429. jan. 10-én, flandriai (brüggei) Erzsébettel történt eljegyeztetése alkalmával „a megváltó, a bold. szüz, és sz. András különös oltalma alatt, a róm. kath. egyház hitének védelmére, az erények és jószokások élesztésére alapittatott.“

Miért nevezte Fülöp e rendet aranygyapjas-rendnek, arról az alapitó rendeletből semmi fölvilágositást nem nyerhetünk, többen azt vélik, hogy a herczeg, ki épen az idő tájt a törökök ellen Syriába kereszteshadat szándékozott vezetni, lovagjainak az argonauták vitézségét ajánlotta lelkesitő például, s ő, mint az argonautákat Colchisba vezető Jázon, az aranygyapjat a rend jelvényeül ez okból választotta.

A rend első szabályai 66 fejezetben 1831. november 27-én Lille-ben jelentek meg; a 21 fejezetből álló pótrendelet pedig latin és franczia nyelven Haagában 1456. május havában tétetett közzé. Az eredeti alapitó levél Rethel-ről, 1431. jan. haváról van keltezve.

A rend alapitásának idejében, s hosszu ideig azontul is kitünő érdemek, ősi, nemes származás voltak föltételei a beavatásnak. Daczára azonban annak, hogy miként a német máltai-, a bajor szt.-György- és toskanai szt.-István-rendeknél a fölvételi próbák maig előirva vannak, de nem tartatnak meg, a rendbe mégis csupán fejedelmi, nemes családok sarjadékai vétetnek fel, kiknek származása ugy apai mint anyai ágról kifogástalan. Az ausztriai aranygyapjas-rendet csupán a legujabb időben nyerte el két oly lovag, kiknek származása anyai ágról e rend fölvételénél kifogás alá eshetik. A két lovag neve: hohenzellerni Károly Antal herczeg és merani Ferencz gróf.

A spanyol aranygyapjas-rend adományozásánál ujabb időben ezen föltételtől elállottak; sőt a katholikus hit föltétele is mellőztetik, a mennyiben tény az, hogy a rendbe több görög-keleti, sőt protestáns vallásu lovag is fölavattatott. A kitünő spanyol jelvényt legujabban az orosz czár, a német császár, a svéd és németalföldi fejedelmek, a porosz és orosz koronaherczegek, a walesi herczeg, Gortschakoff és Bismarck herczegek, (mely utóbbinak anyja Mencken Vilhelmina nem nemesi származás) nyerték el. Sőt II. Izabella spanyol királynő, a szabályrendeletek daczára a legközelebb elhunyt polgári származásu protestans Guizot-nak, a spanyol köztársaság pedig Thiers-nek ajándékozták a kitünőn katholikus s csaknem 450 éves lovagrendet.

A rend szabályai szerint az egybegyült lovagok gyülekezete káptalannak neveztetik; a lovagok évenkint sz. András napján összejönni tartoznak, s azt fényesen megünneplik; a káptalan azonban később csak minden harmadik év május havában gyült össze; ujabban pedig a tagok egybehivása a nagy mester akaratától tétetett függővé, s az olykor tiz évi időköz lefolyása után történt meg. Az 1531-ben Tournay-ban tartott s utóbb Utrechtben összehivott gyülekezet közt épen 15 évi időtartam esik. A tanácskozások tárgyát mindenekelőtt uj tagok választása képezte; a rend kanczellára összegyüjtötte a lovagok szavazatát, s a többség döntött. Az aranygyapjas-rend lovagjainak száma kezdetben 31-ben volt megállapitva; V. Károly X. Leo pápa engedelmével azt 50-re egészitette ki, II. Fülöp pedig XIII. Gergely pápától engedélyt kapott 1577-ben, hogy az elhalt lovagok helyére a rend tagjainak megkérdezése nélkül nevezhessen ki uj tagokat, s e szokás máig is fentartja magát.

A rend fejedelmi tagjainak elsőszülöttei mindig közvetlenül születésök után nyerték el a rendszalagot; más kitünőségek, tartoztak legyen a legnemesebb családok közé, fölnőttkoruk előtt ritkán lettek az aranygyapjas renddel földiszitve. Kivételt e tekintetben csupán a főherczegek és a Schwarczenberg-ház képezett, melynek tagjai közöl József Ádám herczeg 1732. julius 6-án 10 éves korában avattatott a rend tagjai közé. A rend feje szabadrendelkezés szerint nevezi ki a lovagokat, kiknek száma jelenleg nincs meghatározva, kiknek azonban — az ausztriai aranygyapjas rendet illetőleg — mindig rom. kath. vallásuaknak kell lenniök. IX. György angol király volt az egyetlen fejedelem, ki mint akatholikus, többszöri kérelmezés után diszittetett föl e rendszalag által 1814-ben; a földiszités azonban nem szabályszerüen és eskü nélkül történt; s IV. György mint tiszteletbeli tag az udvari-naptárba igen, de a lovagok névjegyzékébe mint valóságos lovag nem lett beiktatva.

Minden ujonan kinevezett lovag bizonyos meghatározott összeget tartozik fizetni, melynek a rendkanczellára egy negyedrészét, a kincstárnok és a rendirnok a felét, s a czimernők pedig egy negyedét kapják; nagy érdemü, de vagyontalan tagokért a rend fejedelmi tagjai fizetik le a köteles dijakat.

A rend ünnepei husvét vasárnapján és áldozócsütörtökön ületnek meg, melyre a Bécs városán kivül tartózkodó lovagok is kötelesek megjelenni. Az alapszabályok III-dik pontjának értelmében a lovagok kötelesek a rend jelvényeit nyakukon viselni. Ha valaki, betegség esetét kivéve, ezt tenni elmulasztaná négy pénzt (Sols) misére és négyet a szegények számára (pour Dieu) tartozik fizetni. — Fölfegyverzett alkalommal a jelvény szalag nélkül is viselhető. A rend valamely tagjának halálesete a szabályok LXIII. fejezete értelmében körözvény által közöltetik a tagokkal, s a lovagok, a megboldogult üdveért tizenöt misére és alamizsna szétosztásra kötelesek adakozni; mindazonáltal a szabályok VI. fejezetének értelmében a tagok tetszés szerinti helyen mondathatják el a miséket, s az alamizsnapénzt bármely szent czélra szintén tetszés szerint fordithatják.

A rend tagjai közt megtartandó rangfokozatra vonatkozólag a XVII. fejezet (Ordonnances de l' ordre de la Toison d'or pag. 14) ad fölvilágositást. Ezen megváltoztatlan rendelet szerint (non muable) a lovagok minden alkalommal, templomban, káptalanban asztalnál, beszéd- vagy irás közben aként foglalják el helyeiket, a mint korábban vagy későbben a rend tagjai közé avattattak. Ha esetleg többen ugyanazon napon diszittettek föl, ez esetben az életkor határoz, kivéve, ha császár, fejedelem, vagy független souverain herczegekről van szó, — mint a burgundi és lotharingiai herczegek, kik az előbbiekkel azonosittatnak, s a kik ilyenkor az udvari szabályok szerint sorakoznak. Hogy a herczegek ily föltünő kiváltsággal birnak, arra nézve szolgáljon magyarázatul azon körülmény, hogy a rend alapitója mint emlitettük, souverain herczeg volt. A rend többi tagjai bármily érdem-, születés-, hatalom-, vagy gazdaságnál fogva különös tekintetre nem számithatnak, e szabály maig a legpontosabban szokott megtartatni, egyetlen kivételt e szabály alól csupán az ausztriai herczegek képeznek, kik, mint az uralkodó család tagjai, szintén udvari szabályok szerint foglalják el helyeiket. A rendfőnök a rend lovagjaihoz intézett irataiban e czimet használja „Mon cousin“; a rend kanczellárai pedig külczimnek a „Monseigneur“-t használják. Az okmányok, körlevelek kibocsátványok, ősi szokás szerint franczia szövegüek.

A rend alapitása óta (1429—1871) 975 rendszalag osztatott ki. 1871-ben az ausztriai aranygyapjas-rendnek 18 souverain főherczeg, 19 idegen souverain herczeg, 38 belföldi lovag (a Lichtenstein Schawarzenberg, Pálffy, Eszterházy stb. herczegi családokból) volt tagja. Érdekes lesz talán e helyen megemliteni, hogy a Lichtenstein herczegi családból 16, a Dietrichstein grófi családból 12, a Fürstenberg őrgrófi családból 12, az Eszterházy herczegi családból 10, az erdődi gróf Pálffy családból 7, a Harrach grófi családból 7, az Illésházy és Báthory, már kihalt, családokból több tag volt az aranygyapjas-renddel földiszitve. A rend elveszitésére három lovag itéltetett. Első volt közöttük Jean de Damours, Seigneur d'Clessy, ki háladatlanság és titokszegés (pour cause d'ingratitude et de félonie) miatt, a második Jacques de Savoye, comte de Romont, főnöke és souverain fejedelme elleni fegyverviselése miatt (pour avoir porté les armes contre son chef et souverain), és a harmadik Wolfart de Borsele, comte de Groimpré, Seigneur de la Véve titokszegés miatt (pour cause de félonie) fosztattak meg a rend szalagjaitól.

Vitéz Károly halálával, (Fülöp fia) ki tudvalevőleg 1477. jan. 9-én Nancy mellett esett el, kihalt a burgundi ház. Midőn ennek egyetlen leánya és örököse: burgundi Mária ugyanazon évben Miksa ausztriai herczeg által eljegyeztetett, a rendszabályainak értelmében az aranygyapjas-rend nagy mesteri tisztje is reá, s halála után utódaira szállott. V. Károly trónlemondása után 1556-ban a spanyol

denki, a ki Deák Ferencz eredeti és egyedül hü arczképét kivánja megszerezni, hogy a jótékony czél tekintetéből az arczképek előlapján látható fővárosi bélyegre figyelemmel legyen.

— A déli vasuttársaság, hogy a Deák Ferencz ünnepélyes temetésén való részvevést megkönnyitse, valamennyi magyar és horvát állomásairól Budapestre és vissza 50 százalék menetárleengedést engedélyez. Ezen árleengedés az ideutazásra február 1-étől február 2-káig éjjel bezárólag és a visszautazásra Budapestről február 7-ike estelig érvényes.

— A temetésnél számos testület képviseltetni fogja magát. Igy a budapesti ügyvédi kamara, a pesti asztalos ipartársulat, a pesti kereskedelmi csarnok, a concordia jótékonysági egylet, a budapesti ügyvédjelöltek és joggyakornokok, vidékről számos hatóság; továbbá a nemzeti szinház, a budapesti kávé ipartársulat, az orsz. kisdedóvó egyesület, a szabadkőmivesek, az iparkaszinó stb. A temetés napján a főváros tanintézetei zárva maradnak. A történelmi társulat ülését 3-áról 10-ére halasztotta; valamint a pesti nemzeti dalkör febr. 4-re hirdetett estélye is elhalasztatott 11-ére. Ezeken kivül számos jelentéktelenebb szükebb körü egylet ülése is részint bizonytalan, részint későbbre határozott időre elnapoltatott.

— A gyászmenet alkalmával katonaság is lesz felállitva a rend fenntartása czéljából; helyenkint, ahol szükségesnek mutatkozik, a katonaság sorfalat képezend. Ez intézkedés az nem országos bizottságtól ered; a rend fentartása iránti gondoskodást kizárólag a rendőrfőnökre bizták; ő azonban kijelentette, hogy csak ugy vállalhat felelősséget, ha katonaságot állitanak rendelkezésére. A honvédség a temetőben lesz felállitva, a koronaőrök a gyászcsarnokban.

— Gyászfátyolos nő-kotteria. Eme sorok küldettek be az illetőkön kivül a lapoknak is, melyeket kuriosumként közlünk mi is most minden megjegyzés nélkül: A nagy veszteség miatt, mely hazánkat Deák Ferencz halálával éri, a honfiak mély fájdalmában a honleányok egyaránt osztoznak. Az ország minden testülete, polgára siet leróni a hazafiui kegyelet, mély tisztelet és örök hála adóját, a melylyel a nemzet a nagy halott emlékezeténektartozik. Ezért meg vagyunk győződve, hogy találkozunk Nagyságod óhajtásával, midőn inditványozzuk hogy az országgyülési képviselőknek Pesten időző nejei együttesen jelenjenek meg a temetési gyászszertartáson s tegyék koszorujokat azon ravatalra, melyet a nép millióinak áldása vesz körül. E meggyőződéstől áthatottan s a hozzánk több oldalról intézett fölhivás által bátorittatva, kérjük Nagyságodat, hogy f. évi február 3-án, mint a temetés napján, délelőtti 9 órakor Várady Gáborné lakásán (Rudolf rakpart dunagőzhajózási épület, az Akadémia mellett, ballépcső II. emelet) megjelenni méltóztassék. Budapest. 1876. január 30-án. Tisztelettel vagyunk Bánó Józsefné, Várady Gáborné.

— Felkéretnek mindazon testületek vagy egyesek, kik Deák Ferencz ravatalához koszorut kivánnak letenni, miszerint a koszoru átadására az akadémia palotájának Kisfaludy-termében állandóan jelenlevő bizottságnál följegyzés végett magukat bejelenteni sziveskedjenek. Budapest, 1876. január 31-én. — Az országgyülés által kiküldött bizottság.

— Koszoru százon felül érkezett ma délutánig. Budapest babérkoszoruját kék-sárga-piros nehéz selyem szalag disziti e fölirással: „Budapest főváros közönsége." Koburg herczegnő és Hadik grófnő természetes virágokból küldtek gyönyörü koszorukat.

— A pesti izr. nőegyesületnek választmányi ülésében az elnökség inditványa folytán elhatároztatott, hogy az egyesület Deák Ferencz emlékezetének megörökitésére leányárvaházában egy Deák Ferencz-alapitványt fog létesiteni. — A végtisztességnél az egyesület küldöttség által lesz képviselve, mely a koporsóra koszorut fog letenni.

— A pesti h. e. takarékpénztár-egyesület anyaintézete, valamint teréz- és józsef-ferenczvárosi fiókpénztárainál is febr. 3-án csütörtökön a kezelés reggeli 8 órakor fog megkezdetni s tart 10 óráig, a mikor Deák Ferencz temetése alkalmából a hivatalok bezáratnak.

— Szombaton, febr. 5-kén, midőn Deák Ferencért Pesten fog a requiem tartatni, Zsedényi egyházi főgondnok felhivására mind a négy evang. superintendentia templomaiban gyász isteni tiszteletek fognak tartatni.

— Budapestváros hatósága s képviselőtestülete legközelebb azon tervvel lép fel, hogy halhatatlan emlékü nagyhazánkfiának, Deák Ferencznek egy később kijelölendő helyen nagyszerü emlékszobrot állitson fel az ország, mely e szobor költségeihez bizonyára nagy készséggel járuland.

— Ráth Károly főpolgármester a fővárosi bizottsági tagjaihoz és tiszti karához következő értesitést és illetve meghivást bocsátotta ki: „Deák Ferencz a nemzet nagy halottjának hült tetemei f. évi február 3-án csütörtökön fognak a nemzet gyászához méltó ünnepélyességgel örök nyugalomra helyeztetni. A temetési gyászszertartás a mondott napon d. e. 11 órakor a magyar tud. akademia palotájának csarnokában a holttetem ünnepélyes beszentelésével kezdődik és onnan indulva a külön közzéteendő programm szerint menend végbe. A fővárosi törvényhatóság bizottsági tagjai és tisztviselői az emlitett napon d. e. $9^{3}/_{4}$ órakor a régi városház tanácstermében — gyászöltönyben — gyülnek össze, honnan pont 10 órakor testületileg vonulnak a beszentelési szertartás szinhelyére. Vegyünk bucsut Tőle, ki csak a hazának élt és kinek dicrő emléke örökké élni fog. Budapesten, 1876. január 31.

— Ujból nagy vasuti szerencsétlenség történt Amerikában Huntingdonnál. Két vonat ütközött össze, mi iszonyu rombolást okozott. Az összeütközés utáni jelenet iszonyatos volt. Halottak és sebesültek halommal feküdtek a kocsik romjai alatt. Csodálatos azonban, hogy oly utas is volt elég, ki legcsekélyebb sérülést sem szenvedett oly kocsiban, melyben a többi mind összezuzatott. Egy kocsi szögletében egy embert plaidjébe burkolva mély álomban találtak; vele szemben egy másik utas aludt, de ez már az örök álmot. Egy harmadik kocsiban egy fiatal embert találtak, ki egy elalélt nőt igyekezett magához tériteni. E nő meghalt, mondá a vasuti orvos. Nem, nem! Ne mondja azt orvos, hisz nővérem ő! Egy női kocsiban az asszonyokat mind halva találták, s egyik ölében egy halott pincset. A halottak száma, a mint eddig megállapithatták, 14, a nehéz sebesülteké 30, Az összeütközést az idézte elő, hogy a vonatvezetők az iszonyu hóviharban a jelző lámpásokat nem láthatták.

— Adakozás. A király a budapesti szegények segélyezésére ujabban 1200 frtnyi, a budapesti bölcsöde-egyletnek 1 0, a protestans árvaház s az izraelita nőegylet tápintézete s leányárvaháza részére 100—100, a Szent-György czimü betegsegélyző egylet részére pedig 50 frtnyi összeget adományozott

— A honvédelmi miniszteriumhoz naponta érkeznek be panaszok, hogy több megyében a szolgabirák azon katonáknak családjait, kik hadgyakorlatokra behivatvák a gyakorlati idő alatt közmunkákra kirendelik. Miután ez önkényü intézkedés, az illetők bizonyára felelősségre fognak vonatni.

— Milyen rend uralkodik adóhivatalainknál, igazolja azon körülmény, miként már ismételve fordultak elő esetek, hogy felektől már befizetett adó összegek ismételve követeltettek, sőt executió utján be is hajtattak. Igy lepte meg tegnap a 2-ik kerület főutczájában levő Fischer dohánytőzsdéjét egy executió bizonyos állitólag hátralékban levő 40 frtra rugó adó-összeg miatt s csak is miután Fischer nyugtával igazolta, miként a követelt összeget már hónapok előtt lefizette, távoztak el a végrehajtók!

— Megszökött ujoncz. Ifjabb gróf Lónyay Menyhértet a budapesti kir. tvszék a főrendiháztól kikérte, hogy katona-ujoncz-állitás előli szökés miatt büntető eljárást indithasson ellene; a főrendiház tegnapi ülésében a mentelmi bizottság ajánlatára a törvényszéket indokolatlan megkeresésével elutasitotta s ifjabb gr. Lónyay Menyhértet nem adta ki.

— Szépséges állapot. „Az első osztrák lengyolcs és fehérnemü raktár — irja a n.-váradi „Szabadság", — Trappel és Szörr czég alatt árulja czikkeit a zöldfa-utcza 41. szám alatt. Mig a mi kereskedőink, kik itt mindennemü adót fizetnek, mindenféle közterheket viselnek, egyremásra buknak vagy más módon fizetésképtelenné válnak, ezalatt az ilyen ismeretlen czégek jóval több előnyben részesülnek s tudja isten minő indokból hatósági pártfogásban részesittetnek. Helyesen csak szegényebitsenek még jobban mindnyájunkat, hiszen ugyis kezünkben a koldusbot."

— Boldog ember. Móricz Pál 100,000 forintért megvette Báró Gerliczy Felix pánti pusztáját, Biharmegyében.

— Czifra nyomoruság. Egy bécsi lapnak irják Budapestről, hogy itt Milan szerb fejedelemnek több váltója kering, melyeken ő mint „elfogadó" fél millió forint erejéig van aláirva. — Ugyan ezen bécsi lap az állitja, hogy a fejedelem ő fensége 36 százalékra kapott a multkoriban kölcsön pénzt, s nejének is jót kellett állania.

— Az athletikai klub hétfőn rendkivüli közgyülést tartott a lovardában, melynek folyamán kitünt, hogy a kiadási előirányzat 4395 frtot tesz, mig a bevételi csak 3452 frtot s igy 942 frt 49 kr hiány mutatkozik. A költségvetés minden részleteiben helybenhagyatott, de a club a deficit elenyésztetése czéljából kényteleo volt egyszersmind a tagdijat is felemelni 20 frtra, az egyetemi ifjuságnak 12 frtra mely összeg előre fizetendő félévi részletekben.

— Vétkes bukás. Weil Dávid, pesti szül. 65 éves szabó, kinek nyilt üzlete nem volt, hanem vásárokra járt és a ki még az 1840-es években kezdte az üzletet 600 frttal, 1875. február 1-én maga ellen csődöt kért. A passivák a 82,000 frtot meghaladják, ennek ellenében a csődleltár szerint az activ vagyonállapot csak 44000 frtra ment, s igy a teljesen fedezetlen adósság 40,000 frtra rug. Vádlott jóllehet 1869-ben tudta, miszerint passiv állapotban van, ennek daczára sem kért maga ellen csődöt, sőt még ezután is csaknem a csőd megnyitásáig hitelre bevásárlásokat tett. A törvényszék (előadó s elnök Kádár, szav. birák Székács F. és Matavovszky, Weil Dávid vádlottat a kir. ügyészség, Tóth Gerő) által emelt vétkes gondatlansággal párosult bukás vádja alól tárgyi tényálladék meg nem állapithatása miatt felmentette. A kir. ügyészség felebbezett.

— Korcsolyázás távolságra. Az esztergomi korcsolyázó egyesület hat tagja m. hó 25-én délutáni 2 órakor Párkányból kiindulva, az áradás folytán képződött 1—4 lábnyi széles, s nem mindenütt biztos, sőt sok helyen torlódott jégen, esti 5 óra 45 perczkor Váczra beérkezett; ugyanezek közül 2 tag másnap reggel Váczról elindulva, ezen utat Párkányig 3 óra 20 percz alatt tette meg leszámitva ebből már a Szobnál tartott 28 perczny i pihenést. Ez utóbbi menet szerint az illetők a gőzhajózási társulat számitása alapján, ha a Duna egészen jó jéggel volt volna boritva, 37·9 kilometert tettek volna, ehhez azonban kilometerenkint 200 métert partkanyarodásokra bátran fel lehet venni, s igy az egész utat 45 kilometerre felszámitani. Esik tehát egy kilometer bekorcsolyázására 4.4 percz.

— Hüséges feleség. Ádám Ede küldöncz tegnap késő este lakására haza menvén, fájdalmasan győződött meg arról, hogy feleségecskéje ott hagyta őt a faképnél! E feletti szomoruságát azonban valamikép csak leküzdte volna, ha feleségével egyidejüleg nem tünt volna el mint egy 40 forintra menő, a negyedévi lakbérre össze zsugorgatott pénzecskéje is!

— Hirtelen halál. Tegnap este 5—6 óra közben a kerepesi-ut és vasutcza sarkán egy ismeretlen, körülbelül 35 éves nő hirtelen összerogyott s mielőtt orvosi segélyben részeltetett volna, meghalt s hullája a Rókus-kórházba szállittatott. Az ismeretlen nő állitólag a száz-háznál lakott s egy kőfaragósegéd neje volt.

— Öngyilkosság. Maritsek János morvaországi ung. hradischi szül. 47 éves róm. kath. nőtlen napszámos tegnap este 6 órakor a kerepesi ut 60 sz. a. házban levő korcsmában magát felakasztotta. Hullája a kórházba szállittatott. Maritsek a korcsma egyik ritkán látogatott osztályában ülő helyzetben, jobb kezében kinyitott bicskával, nyakán pedig hurokkal találtatott. Öngyilkossága oka ismeretlen.

— Hirdetmény. Ezennel közhirré tétetik, hogy a G betü finom virginiai szivarok ára f. évi február 1-től kezdve 100 darab után 4 frt 10 krról 4 forint 60 krra és 1 darab után $4^{1}/_{2}$ krról 5 krra emeltetik. — A magy. kir. pénzügyminiszterium. — Ezt olvassuk a hivasalos lapban. Hogy mikép fogja a szivar megérni az 5 krt, mikor annyit sem ér, a mennyibe eddig került, — arról nem szólnak.

— Talált gyermek. Mult hó 27-én a Virágh-utcza 527. sz. alatti ház kapujában letéve egy körülbelül hat hónapos himlőben szenvedő leánygyermek találtatott, mely a budai I. ker. kapitányság által a VIII. ker. őszutczai gyermekkórházba szállittatott.

— Elveszett gyermek. Prosser József magántanár 9 éves Sarolta leánya mult hó 29-én reggel a dobutcza 16. számu szülői házból az iskolába ment, honnét eddig vissza nem tért. A leányka idejéhez képest kicsiny termetü, szőke rövidre vágott haju, fekete szemü, beszél magyarul és németül, öltözve volt fekete csikos ruhába, veres kendő és fekete téli főkötőbe.

Rövid hirek. — A fővárosban létező szepesiek jövő vasárnap egyesület alakitási czélból közgyülést tartanak a „Hungaria" kis termében. — Elitélte a törvényszék Vió Alajos bonyhádi czipészmestert vétkes gondatlanságból származó bukás miatt 14 napi fogságra. — A vasmegyei régészeti egyesület tagjainak száma 600-on felül szaporodott. — A veszprémi püspöki székre Rónay Jáczint van kiszemelve. — Tüz volt Zámos községben, melynek 25 ház és számos más épület esett áldozatul. — Azon Pécsett vitt jogász-párbaj megsebesült részese, melyről tegnap emlitést tettünk, hir szerint meghalt. — Békey István honvédminiszteri osztálytanácsost szélhüdés érte.

— Köszönct nyilvánitás. Alulirott kedves kötelességének ismeri legmélyebb köszönetét kifejezni — addig is mig az egylet választmánya e tekintetben intézkedhetik — mindazon tisztelt nőknek, kik a „magyar gazdasszonyok országos egylete" által mult hó 23-án rendezett álarczos bál sikerének elérésére és fényének emelésére a jótékony czél iránti tekintetből ügybuzgóan fáradoztak s áldozataikkal is támogatták, (melynek eredményét előre is mintegy 1600 frtra tehetjük) nem különben a nagyérdemü közönségnek, mely tömeges megjelenése által lehetővé tette a minden tekintetben fényes eredményt. Áldozatkészségük által több elhagyatott árva sorsán fognak enyhiteni. Braun Lajosné született Szentiványi, a bálrendező bizottság elnöke.

— Az irók és művészek társasága által folyó hó 5-dikére tervezett tánczvigalom 16-ára halasztatott el. Jegyeket válthatni 13-dikáig a nemzeti szinház palotájában a kör helyiségében I. emelet 2. sz., azontul a nemzeti szállodában.

Fővárosi ügyek.

A föv. tanács utasitá a VII. ügyosztályt, hogy a szükséges ácsmunkák tárgyában árlejtést tartson, s az eredményről jelentést tegyen. Az erre vonatkozó ajánlatok folyó évi február hó 7-ig Alkér Gusztáv tanácsnoknál nyujthatók be. — A föv. gazdasági hivatalt pedig arra utasitotta a tanács, hogy a pénzügyi és gazd. bizottmány közbejöttével a fővárosi szolgaszemélyzet részére szükséges lábbeli készitése tárgyában árlejtést tartson s az elért eredményt a tanácsnak annak idején bejelentse.

— Föv. regale-dij hátralék. A föv. házi-pénztári hivatal jelentése szerint az első kerületben 16,226 frt s $83^{1}/_{2}$ kr, a II-ik ker. 14.254 frt 38 kr kr, és a III. kerületben 1636 frt 97 kr regaleadó követelése van a fővárosnak az 1875-ik évi hátralék fejében.

— A vizfütésre vonatkozólag a fővárosi tanács Felsmann József, Roller Mátyás, Wollkenberg Gyula, Clauser Vitályos, Pritzel János és Barczen János igazgatókhoz, továbbá a városházi felügyelőköz és Reich J. erzsébettéri kioszk bérlőhez egy szabályutasitást küldött, melynek főbb pontjai a következők: A fütés középnagyságu szén alkalmazása mellett reggeli 6—$^{1}/_{2}$7-kor kezdődjék, a viznek 40°-nál csekélyebb, 50°-nál nagyobb (R) kőmérsékkel birnia nem szabad. Kemény téli időben a fütés este is, jóllehet csekélyebb mérvben történjék, valamint hosszas szünidőkben sem szabad a fütést beszüntetni, nehogy a viz megfagyjon, miután ebből a legnagyobb szerencsétlenség támadhatna. A kályha lehüléstekor a szelepszekrény mindennap megvizsgálandó: van-e elegendő viz, ha nincs utánpótlandó.

— Hátralékos regale-dijak. Mint az erre vonatkozó hivatalos jelentésből kitünik az I. ker. szatócsok és vendéglősök 16,226 frttal, a II. ker. 14,254 frttal, a III. ker. 1636 frttal vannak bátralékban a regale-dijakra nézve. Ezen hátralékok 1872-ből származnak mult év végéig.

Az árvizveszély megszüntnek tekinthető, a viz egyre apad, ma délben már csak 14′2″-en állott. A szakértők ugy nyilatkoznak, hogy a zsilipek elzárása, mely két hét óta naponkint 600 forintba került, felesleges volt, csak akkor lett volna ajánlatos, mikor a viz 17′-on áll; ily magasan a viz egyszer sem állott a panique e napjaiban. Rosz csatornák okozta pinczerészek ejtették a lakosságot rémületbe.

Irodalom.

Tudatjuk a tisztelt olvasó közönséggel, hogy Pétery Károly kitünő könyve a „Jezsuiták"-ról, szerkesztőségünkben még mindig megszerezhető 1 frtjával. Megrendelések a legnagyobb készséggel teljesittetnek.

— „Az archaeologiai értesitő" mult évi utolsó száma megjelent. Ezen közlönye a tud. akadémia archaeologiai bizottságának, melyet Dr. Henszlmann Imre és Dr. Ortvay Tivadar szerkesztenek, e szám megjelenése után IX. kötetből áll. — A most megjelent szám tartalma következő: Római sir Ó.-Budán, Dr. Romertől. Dáczia és Moesia üterletén, Dr. Ortvaytól. Archaeologiai levelek Dr. Hampel Józseftől. Hazai leletek. Vegyes hirek. Régészeti könyvtár, Ortvaytól.

— Alulirott egész tisztelettel kéri mindazon t. zeneszerző urakat, kik az általa munkában levő magyar zenészeti lexiconban helyt foglalni akarnak s magyar születésüek, hogy életrajzukat, munkáik czimeivel együtt legkésőbb ez év május hó végeig beküldeni szivesek legyenek. Ságh József, (IV. ker.) Lipót-utcza 22. sz. a.

— Pózner Károly Lajos kiadta Deáknak egy sikerült kőnyomatu arczképét, melyet babérkoszoru övez köröskörül, A kép ára 1 frt 30 kr s tiszta jövedelme a budapesti két árvaházat illeti.

— A „Magyar Közlekedésügy" ez évi februáriusi füzete megjelent. Czikkeket tartalmaz Wühr Jákó szerkesztő, Szarvasy György, Rácz Sándor: Kalmár Antal, Keöd József, Aujeszky Lipót stb. tollából. — Függelékül nehány e szakba vágó magyar müszót közöl.

— Idők jele. A napokban mintegy 60 darab adóba lefoglalt lovat hajtottak be a vidékről elárverezés végett Gyöngyösre. A végrehajtó a dobos és mivel a buzapiaczon történt, nagyszámu közönség gyült össze, mely körül daczára hogy a száz frtot érő lovak kikiáltási ára 10—15 frt volt, s daczára hogy mind elővezettetté, senki egy krajczárt sem igért, sőt utoljára mulatságot csináltak az egészből és minden sikertelen egyes árverezés után annyira hangosan kaczagtak, miszerint a végrehajtó látva a vevők hiányát, a lovakat tulajdonosainak visszaadta. Ez eset után csak azt jegyezük meg, mivel fogja az a szegény, száz % uzsorával boldogitott és eladósodott földmives tavaszi munkáját elvégezni ha legutolsó munkaerejét is elárverezik!...

TÁVIRATOK.

Bécs, febr. 1. A reichsrath mai ülésében Bochbauer elnök a következő beszédben emlékezett meg Deák Ferenczről, melyet a képviselők fenállva hallgattak végig: Oly általánosan leverő gyászhir, minő a nemzetek életében csak ritkán fordulhat elő, hatott el hozzánk a magyar fővárosból. A magyar képviselőház tudatta ugyanis a reichsrath elnökségével, kogy Deák Ferencz jan. 28-án elhunyt. Noha a nagy sorscsapás első helyen keleti szomszédainkat érte, mégis azt hiszem, hogy Ausztria minden részében szintén mélyen érzik a sulyos veszteséget. Mi volt Deák hazájának, a trónnak és a birodalomnak, az a történelemhez tartozik s ércz vésővel lesz feljegyezve a világtörténet könyvébe dicsőségére a jelennek s világitó például a jövőre nemzedékeknek. Ha diadalmas hadvezérek dicsőségei, nagy fejedelmek tettei csodálkozásunkat keltik fel, egy egész nemzet szeretetét és tiszteletét csak valódi polgári erény vihatja ki, és hol találnók ez utóbbit inkább, megtestesülve mint Deákban, a nagy hazafiban? Életének minden pillanatát teljesen és egészen hazájának szentelve a legönzetlenebb s a legönmegtagadóbb odaadással küzdött nemzete szabadságáért, jólétéért és jogaiért; bölcs mérséklettel és államférfiui belátással felismerte azonban azt is, hogy nemzetének üdve, csak Ausztriában és Ausztriával biztositott. — Évszázadok folyamán közösekké fejlődtek az érdekek, melyek csak közösen óvhatók meg. — Az alak, a melyben eddig megóvattak, különbözően fogható fel, számtalan javitást igényelhet, az államjogi eszme mindamellett megtámadhatlan marad.

A sors sajátságos csapása, hogy épen azon pillanatbén, midőn a kiegyezés uj átalakulásnak néz elébe, Deák bölcs tanácsa örökre elvásult. Ha államférfiui képességét, hazafias müködését csodáljuk, jellemének mocsoktalan tisztasága, kiapadhatlan kötelesség és jogérzete, nagy emberszeretete bizonyára megnyeri mindenki szeretetét és tiszteletét.

Én azt hiszem, hogy ily pillanatokban mindazoknak érzelme egyenlő, kik nagyon tudják becsülni a polgári erényt és a jellem nagyságot. Deák nem volt barátja azon becsvágynak, mely czimekben és rendjelekben leli kielégitését, reá nézve a kitüntetés nem volt ambitio tárgya, neki csak egyetlen becsvágya volt az, hogy egész erejével és egész életével az átalános jólét érdekében hasson és ezért a legmagasabb kitüntetés lőn osztályrésze, egy felséges fejedelem nagyrabecsülése, tisztelete és bizalma a legritkább mérvben és egy egész öntudatos nemzet határtalan tisztelete és szeretete, mely benne legjobb polgárát, a nemzet bölcsét tisztelte, ily antik jellemnagyságot, ily polgárerényeket tisztelni annyi, mint önmagát megtisztelui.

Magyarország fővárosa, az egész ország készül méltó végtisztességben részesiteni az elhunytat. Én tehát azt hiszem, hogy ott, hol egy népképviselő polgári erényei és jellemnagysága iránti kegyeletteljes hódolatról van szó, Ausztria népképviselete sem maradhat távol; azért azt hiszem, hogy nekem, kit az önök bizalma e helyre hivott, nehány urral együtt részt kell vennem a temetésen, bizoeyságul annak, hogy a polgári erény és jellemnagyság elismerése s nagyrabecsülése nem szoéitkozik területi és nemzetiségi határok közé, hanvm közösügye mindnyájunknak. (Helyeslés.) Ez értelemben az önök szivében hiszek olvasni, amidőn az egész ház nevében a legmélyebb fájdalmat fejezem ki a sajnos veszteség fölött, mely keleti szomszédainkat sujtotta, s egyzzersmind azon meggyőződésemet fejezem ki, hogy Deák neve örökké kegyeletteljes emlékezetben fog élni közöttünk. (Átalános tetszés.)

Zágráb, febr. 1. Mazuranics bán holnap Budapestre utaz Deák Ferencz temetésére. Mihalovics érsek, Krestics a képv. ház elnöke, több horváth képviselővel, Zivkovics osztályfőnök s az itteni községtanács küldöttsége szintén jelen lesznek Deák temetésén.

Bécs, febr. 1. A reichsrath elnöknek Deák Ferencz elhunytáról történt megemlékezését fenállva meghallgatván napirendre tért s megtagadta Klepsch kiadatását; ezután a polgári törvénykönyvnek a házassági jogra vonatkozó több tételét módositó tjavaslat tárgyaltatott. Bauernfeld, Chlumeczky és Rainer ellene, Merger mellette szólottak. A vita a jövő ülésen folytattatik!

Bécs, febr. 1. A községtanács egyhangulag elhatározta, hogy részvétátiratot intéz Budapest testvér fővároshoz Deák Ferencz elhunyta alkalmából. — Az inditvány, hogy Bécs város küldöttségileg képviseltesse magát a temetésen, elvettetett.

Bécs, febr. 1. Az itteni összes főiskolák magyar ifjai mai gyülésökön elhatározták, hogy 24 tagu küldöttség által képviseltetik magukat Deák Ferencz temetésén s babérkoszorut tesznek a koporsóra.

Konstántinápoly, febr. 1. Egy hivatalos távirat jelenti: A török csapatok szétverték az osztrák határok mentében összegyült felkelőket. — A porta elvetette Hammond pénzügyi terveit. — A kormány csapatokat hivott be a háboru által ütött hézagok kitöltésére.

Konstántinápoly, febr. 1. Zichy gróf osztrák és magyar nagykövet, miután utasitásaihoz képest a többi nagyhatalmak képviselőit értesitette teendő lépéseiről, közölte tegnap Rasid basa külügyminiszterrel az északi hatalmak közt megállapitott reformjavaslatokat s kivánatra a javaslatok másolatát hagyta nála. Közvetlenül ezután az orosz es a német nagykövetek is egészen hasonló módon feleltek meg ebbeli küldetésöknek s a párisi szerződést aláirt más három hatalom képviselői a legerélyesebben támogatták kollegáikat. — Rasid basa kijelentette az osztrák nagykövetnek, miszerint reméli, hogy a porta válaszát nehány nap mulva át adhatja.

Bécs, febr. 1. Az 1860-ki sorsjegyek mai huzásánál eme sorozatok jöttek ki: 489; 877, 1508, 1581, 1799, 1862, 1895, 1987, 1995, 2211, 2278, 3003, 3223, 3352, 3376, 3408, 3417, 3614, 3992, 4120, 4128, 4563, 4825, 4956, 5653, 5748, 5760, 6166, 6397, 6933, 7451, 7679, 7918, 8351, 8448, 8483, 8917, 9496, 9531, 10465, 11291, 11666, 11806, 12223, 12301, 12372, 12436, 12629, 12933, 13054, 13057, 13467, 13517, 13838, 13957, 13970, 14069, 14222, 14307, 14315, 14660, 14911, 14933, 15053, 15654, 15689, 15691, 15989, 16734, 16738, 17518, 17549, 18001, 18136, 18227, 18579, 18982, 19295, 19819.

Bécs, február 1. Hitelrészvény 190.40 — Angol-osztrák 91.80. — Galicziai 196.75 — Lombard 112.25. — Államvasut 292.50. — Trámvay 93.—. — Rente 68.75 Hitel sorsjegy 161.50. — 1860. 11280. — Napoleond'or 9.21— 1864. 134 — Arany 5.39 — Ezüst 104.20 — Frankfurt 56.05 — London 144.40. — Porosz pénzutalvány 56.80. — Unio-bank 74.— — Török sorsjegy 25.50. — Alt. épitő-bank 7.—. — Angol épitőbank 22.—. Magyar földhitel —.—.

Bécs, febr. 1. M. földteherm. kötv. 76.— Magy. vas. kölcsön 98.50. — Salgó-Tarján —.— Anglo-Magyar 38.75 — Magyar hitel 177.50 — Franko-magyar bank 27.—. Magyar záloglevél 85.20 — Alföld 115.—. Erdély —.— Magyar éjszak-kel. vas. 110.—. — Magy. kel. vas. 43.75 — Kel. vasuti elsőb. kötv. 65.90. — Magyar sorsjegy 76.10. — Tiszai vasut 198.50 Magy. földhitel 52.— Municipal-bank 9.75

KÖZGAZDASÁG.

Gabnaüzlet. Budapest febr. 1. Buza csekély kinálat s a malmok tartózkodása mellett mintegy 7000 mérő kelt el szilárd árakon; tengeri hiányzik s 10 krral javult; zab szilárd, rozs és árpa csekély forgalom mellett megtartotta árait.

Elkelt tiszai buza 3600 métermázsa 76—74 kiló 10.95—9.60 kr, pestvidéki 500 mm. 71 kiló 8.70 kr. — bánsági 500 mm. 72 k. 8.90 kr mind 3 hónapra. — Tengeri 700 mm. 4.60 kr, zab 350 mm. 8.40 kr.

Határidőre árak szilárdak, üzlet pang. — Usance-buza tavaszra 9.90—95 kr, tengeri máj.—jun. 5.24—30 kr, zab tav. 8.96—9.03.

Értéktőzsde ma lanyhán folyt le. Az előtőzsdén semmi zárlat nem volt. A déli tőzsdén magy. hitel 177, népbank 25,50, budai keresk. bank 111, fővárosi takaréktár 118.50, orsz. közp. szilárdabb, 75.50. Malmok szilárdak. Földhitel intézet záloglevelei 86 frt, pesti keresk. bank 90 frt záródott. Valuták és jelváltók lanyhák. Hamburg 55.90, London 114.30 záródott.

Időjárás. Borult ködös idő némi olvadással; légmérséklet reggeli 7 órakor — 5.8 C.

Az orsz. közp. takarékpénztár közétette főmérlegét 1875. évről. Vagyon 16,826 frt 21 kr, váltótárcza, 633 drb helybeli és idegen váltók 694,591 frt 53 kr, értékpapirok 1875. évi deczember 31-ki árfolyam szerint 160,361 frt, idegen pénztárjegyek és betéti könyvek 110,000 frt, előlegek értékpapirokra 200,453 frt 47 kr, takarékpénztárak szövetségének tartozása 1.048,868 frt 38 kr, személyes hitelegylet tartozása 758,042 frt 37 kr, ingatlan vagyon 630,000 frt, jelzálog kölcsönök 64,245 frt 15 kr, különféle adósok 114,122 frt 26 kr, felszerelések 6027 frt 17 kr, összesen 3.803,537 frt 53 kr. Tartozás: részvénytőke 1.500,000 frt, tartaléktőke 228,422 frt 20 kr, betétek 1.790,363 frt 14 kr, takarékpénztárak szövetségének biztositékalapja 78,150 frt. takarékpénztárak szövetségének tartaléktőkéje 2331 frt 23 kr, személyes hitelegylet biztositéki alapja 44,017 frt 92 kr, leszámitolásban levő tárcza hitelegylet követelése 2850 frt, tisztviselők segélyző alapja 1484 frt 82 kr, be nem váltott szelvények 2335 frt 75 kr, különféle hitelezők 2621 frt 12 kr, átmeneti kamatok 10,457 frt 21 kr, tiszta nyeremény 133,402 frt 17 krajczár, összesen 3.803,536, frt 53 krajczár.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(febr 1-ki számából.)

Árverések: F. Elefant márcz. 6. apr. 6. Ertler Pinkus urb. telke. 2372 frt — Udvarnok febr. 10. Kollár Márton birtoka 1916 frt. — K. Mihályfalva febr. 25. márcz. 27. Szunyogh Berta telke. — Makó febr. 11. márcz. 45. Stern Adolf fél birtoka — Pogány (Baranya) márcz 3. apr. 3. Bosnyák Gyuró háza és szőlője. — Óbuda febr. 10. Lindmayer 8425 frtos háza, telke és szőlője. — Lapusnik (Krassó) márcz. 7. apr. 10. dr Ellevaux Lázló nemesi birtoka 913 frt. — Tisza-Nána febr. 21. márcz. 23. Gulyás Mihály 2356 frtos birtoka. — Rába-Hidvégh febr. 14. Patonay Lajos ingói. — Kalocsa márcz. 15. apr. 15. Bolvári Imre fekvőségei. — Pécs márcz. 1. apr. 1. Frányits Istvánné háza 1600 frt. — Boos febr. 21. Tóth Sámuel összes birtoka. — Szénaverős (Erzsébetváros) febr. 28. apr. 0. Girscher Georg ingatlanai. — Kolosvár márcz. 7. apr. 7. Aranyosi Mihályné birtoka. — Komád (Bihar) febr. 25. márcz. 27. Váczi Mihály 1 22 frtos birtoka. — Tasnád 23. apr. 24. Demjén Istvánné ingatlanai 55.270 frt. — Vácz febr. 21. márcz. 23. Kurdi István háza s telke 1654 frt. — Hunfalva márcz. 2. apr. 4. Prokopi Jakab 12,000 frtos ingatlanai. — Récse (Pozsony) márcz. 7. apr. 7. Paidlhauser Antal háza s földje 1063 frt. — Zslkócz (Nyitra) márcz. 7. apr. 7. Zachar Pál háza s telke 2737 frt. — Medgyes márcz. 4. apr. 8. H ner János ingatlanai 4100 frt. — Okány febr. 18. márcz 18. Kónya Sándor földje s szőlője 1049 frt — Abony febr. 9. Váda István háza s földje 31.8 f t. — Debreczen febr. 9. márcz 9. Félfi Sándor két házas telke 7100 frt. — Rank (Abauj) márcz. 14. apr. 14. Harsághy István birtoka 2210 frt. — Budapest febr. 21. apr. 15. Zimerman Frigyes ingatlanai 12,760 frt. — Aszód márcz. 10. apr. 10. Miklián Pál háza 1215 frt. — Dudar (Veszprém) febr. 22 márcz. 22. Gáspár György birtoka 1732 frt. — Gergelyi (Bereg) febr. 22. Szombathy Gábor birtoka 1227 frt. — Nyék (Borsod) febr. 15. Weisz Sámuel ingóságai 5494 frt. — N. Várad febr. 21. apr. 21. Michelstedter Salamon háza 1373 frt. — Pórszalók (Veszprém) apr. 5. máj. 5. Kolosváry József barmai s terményei 17,420 ft. — Nagy-Füged (Heves) márcz 27. apr. 27. Kovács Ignácz birtoka. 135,240 frt. — Bonyhád febr. 28. márcz. 28. Lang György házi birtoka 1100 frt. — Kereki márcz. 8. apr. 8. Bugyisan György negyed telke 1782 frt. — Kokova (Gömör) febr. 12. Bodrogközy Lajos papirgyára 41,750 frt.

Csődök Buzek Antal ujvidéki füszerész ellen, bej. márcz. 16-ig; perügyelő Balla Pál. — Sigmund András medgyesi szabó ellen, bej. márcz. 1-ig; perügyelő Manaradian Gergely. — Goldberger S. és társa belényesi kereskedők ellen, bej. febr. 16-ig; perügy. Popovits Mihály. — Donner Ede kaposvári lakos ellen, bej, márcz. 8-ig; perügy. ifj. Folly József. — Arkövy Sarolta budapesti divatárus ellen, bej. pr. 21-ig; perügy. Aigner Imre.

Népszinház. Szerdán, február 2-án. Ötödször. Soldosné Luiza assz. mint vendég. „A kintornás család." Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Tóth Ede.

Felelős szerkesztő: Csávolszky Lajos.

Dr. SUGÁR, m. t. főorvos,

Ricord tanárnak egykor segédorvosa Párisban,

rendel, mint ezelőtt,

Budapest, uj bécsi-utcza 6-ik szám alatt.

Uraknak: 11 órától 1-ig. **Hölgyeknek:** 2—3-ig.

Megkereshető levél által is.

ág a habsburgi-házban tartotta fenn magát, s igy a rend ezen ágnak lett tulajdona; de midőn II. Károlynak 1700-ban nov. 1-én történt halálával ezen ág is kihalt, s a spanyol trónörökösödési háboru kitört, III. Károly ugy (később VI. Károly császár), mint a burbon-házból származott első spanyol király V. Fülöp a rendbirtoklását illetőleg jogaikat kivánták érvényesiteni. S miután az, a kihalt burgundi herczegek egyik elődje által alapittatott, e jog az idősb spanyol ágra, ennek kihaltával pedig az ausztriai ház habsburgi ágára szállott át.

Daczára azonban e körülménynek az osztrák és spanyol uralkodók maig egyformán a rend nagymestereinek tartják magukat; s egymástól teljesen függetlenül neveznek ki lovagokat, kik igen kicsiben eltérő jelvények által lesznek kitüntetve. Mindazáltal az óta, hogy a burbon-ház spanyol trónra lépett az osztrák-ház részéről a rendbirtoklási jog soha sem lett elismerve, s egyetlen ausztriai alattvalónak sem engedtetett meg a spanyol aranygyapjas-rend viselése.

Nesselrode gróf, oroszbirodalmi kanczellár egy alkalommal igen jeles müvész által festette le magát, s nem tudni: czélzással-e vagy anélkül e rendszalagra vonatkozólag azt kérdezte Colloredo-Walsee ausztriai követtől, ha vajon elég hiven van-e az föltüntetve. A követ azt válaszolá: „Én e rendet nem ismerem". — Azon hiedelem, ha a rend valamely tagja a rend jelvényeket valamely asztalon hagyja, ez elég arra hogy azon helyen mise mondattassék, — tévedésen alapszik; mert a rend történetében erre vonatkozó czélzást sehol sem találunk. Ellenben tény az, hogy ezen nevezetes rend lovagjai X. Leo pápának 1516. nov. 8-án kelt bullájával fel vannak jogositva házi-oltárt (altare portatile) állitani, s igy lakaikban a maguk és hozzátartozóik részére a megengedett órákban misét olvastatni. XI. Kelemen pápa ezen emlitett jogon kivül a rend tagjait még számos más kedvezményekben is részesitette.

Ugy Ausztriában mint Spanyolországban az aranygyapjas-rend birtoklása legnagyobb megtiszteltetés. A rend jelvénye egy aranyozott kosgyapju, mely zománczozott, arany lángokkal ékitett drága köbe van foglalva s arra e szavak vannak vésve: „Pretium laborum non vile". A jelvény tüzvörös két ujjnyi széles szalagon függ, mely a nyak körül illesztetik, ünnepélyek alkalmával azonban hosszu ketttős vállszalagra van tüzve, s az egyik szalag aranylángokkal ékitett tüzkővel, a másik pedig aranyból vert, tüzacélt ábrázoló jelvénynyel van diszitve.

A rend öltözéke tüz vörös, fehér selyemmel bélelt, bársony talárból áll, melyre széles, aranycsipkékkel s zománczozott tüzkövekkel gazdagon diszitett biborköpeny illesztetik. A zománczozott tüzkő, mint jelvény, arra figyelmezteti a lovagokat, hogy a tüz erélye és élénkségével tartoznak a kath. hitet védelmezni; a gyapju pedig rettenthetlen Jánost az alapitó burgundi Fülöp herczeg atyját volna hivatva a lovagok emlékezetébe hozni, ki a hellespontus melletti küzdelem alkalmával sulyos pogányfogságba esett. A lovagköpenyen, fehér atlaszra arany betükkel himzett következő ó-franczia nyelvü mondat áll: Je l'ay empris (én azt — a rendet elfogadtam. E szavakat jelmondatul (vitéz) Károly atyja ezen: autr n'auray", jelmondata helyett választotta.

A lovagok fövegül, aranynyal himzett, hátul aláeső köpenykével, baloldalon pedig sima kötőszalaggal ellátott sipkát viselnek, a czipők és harisnyák szintén vörösek.

A czimertan az aranygyapjas-rendnek több symbolumát tünteti föl. Jobbára ugy ábrázolják a diszitményt, amint azt viselni szokták, t. i. a czimer paizs alatt; egy másik szintén kedvelt mintázat volt a középkorban sz. András keresztje, ki mint fentebb emlitettük a lovagrend védszentjévé választatott. Rendszerint akként van a paizshátterébe illesztve, hogy (mint a Jago-Calatrawa, Montesa és Alcantara-rendeknél) a kereszt négy csucsa kilátszik. Egy harmadik czimertanirajz a tüzkövet és tüzesvasat ábrázolja, melynek egy példánya a bécsi cs. kincstárban látható. Azon két asztali kés fa nyelei, melyet a rend alapitásának alkalmával tartott diszlakomán használtak, a burgundi czimer zománczos ékitéssel van érczbe vésve, s a háromszögü czimerpaizsban a rendjelvényeül használt tüzes vas és tüzkő tünik fel.

SUHR O. lovardája

a sugár-úton.

A mai előadás záradékául: **„A korsar, vagy a tengeri rablók“**, nagy, regényes némajáték csoportozatok-, tánczok-, viadalok- és képletekkel. A tengeri rablók viadala a görögökkel a corsarok tengeri hajóin, bengali világitás mellett, előadva 150 ember által gyalog és lóháton.

Kezdete d. u. 3, és este 7 órakor.

Britannia-ezüst.

az egyetlen ércz, mely ezüstfehé, szimét maradandón megtartja, s Angolországban csaknem minden finomabb háztartásban található, mert épen oly jó mint az ezüst, s ára majdnem csak egy huszadrésze a valódi ezüst árának. A valódi britannia-ezüst az alább jegyzett árakon **Bressler M. angol érczáru-raktarában Bécsben (Stadt, Schottengasse 9)** kapható és pedig

1 db. **kavés kanál** 10, 15, 20, 25, 30, 40, 45 **kr**,
½ tczt. „ „ 60, 80 **kr**, 1 frt, 1.20, 1.50, 2 frt.
1 db. **evőkanál** 30, 35, 40, 45, 50, 60 kr; — ½ tczt. 2 frt, 2.50, 3, 3.50 frt.
1 pár **kés és villa** (ezüstnyél) csak 80 kr; ½ tczt. csak 4 frt.
1 db. **thea-szürő** 30, 40, 50, 60, 80 kr, 1 frt, nyéllel vagy anélkül.
½ tczt. **étszer-rács** (Esszeug-Rastl) csak 2.50; — ½ tczt. **tojáspatack** 2 fat.
½ tczt. **asztalkendőtartó** 2 frt 50, — 1 **bors-szóró** 60 kr.
1 db. **czukorszóró** 80, 90 kr. 1 frt; — 1 **kézi gyertyatartó** 60, 80 kr, 1 frt, 1 frt. 50 kr.
1 pár **nagy finom gyertyatartó** 3 frt, 3.50, 4, 4.50, 5, 6 frt; — ½ tczt. **csemege-étszer** 3 frt 50 kr.
⅛ tczt. **gyerek-kanál** 1.50, 2, 2.50; — d. **tejes kanál** 60, 80 kr, 1 frt, 1.20, 1.50; — 1 db. **leveses kanál** 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3 frt.
1 db. **tálcza** 8“, 90 kr. — 10“ 1 frt 20, — 12“ 1.50, — 14“ 2 frt, — 16“ 2.50, — 18“ 3 frt, — 20“ 3 frt 50 kr.; (gömbölyű, tojásdad vagy négyszögü alakban.) — **Thea-teriték** két személyre 15 frt, — négy személyre 18 frt, — hat személyre 21 frt, — 8 személyre 26 frt. Minden czikkek bámulatos olcsó áron.

Megrendelések a vidékről **„Bressler M. angol érczáru raktárába, Bécsben, (Stadt, Schottengasse 9.)** intézendők, s ezek postafordultával, utánvéttel eszközöltetnek.

Kivánatra egyes darabok is küldetnek, hogy az áru kiválóságáról mindenki meggyőződhessen. — 100 frtra menő vásárlásánál 10% engedtetik el.

Képes árjegyzékek igyen bérmenteten küldenek. 178

Olcsó és tartós!

TEMESVÁRI MANÓ

cipőgyára,

Budapest, király-utcza 1. sz. ajánlja

NŐKNEK:

Főzős topánok Brünellből fénymázos hegygyel, szép tüzéssel	2 frt 70 kr.
Főzős topánok erős bőrből fénymázos hegygyel, szegezve és csavarral ellátva, kettős talppal gyakori használatra és esős időre	3 frt — kr.
Topánok mézga betéttel Brünnellből fénymázos hegygyel, magas szabással, finom kiállítással	3 frt 50 kr.
Topánok mézga betéttel erős chagrain vagy borjubőrből, szegezve és csavarral ellátott kettős talppal, igen tartós és meleg	3 frt 50 kr.
Fűzős topánok erős bőrből fénymázos orral szegelt és csavarral ellátot kettős talppal	3 frt 20 kr.

URAKNAK:

Topánok finom chagrin kettősbőrből	3 frt 60 kr.
Topánok fénymázos vagy bagariabőrből szegezett és csavarral ellátott kettős talppal igen erős	4 frt — kr.
Topánok finom bőrből díszes fénymázos hegygyel, termek és bálokra	4 frt 50 kr.
Topánok orosz fénymázos bőrből, szegezett kettős talppal, csavarral a legjobb lábbeli a nedves időben, igen tartós és meleg	5 frt — kr.
Vadász cizmák vizhatlan kettős bagaria vagy fénymázos bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talppal	10 frt — kr.
Ugyanaz orosz fénymázos vagy bagariabőrből	9 frt — kr.
Topánok fiuknak fénymázos vagy bagaria bőrből csavarral ellátva kettős talppal	4 frt — kr.
Topánok leányoknak Brünellből vagy bőrből igen erős szegezett talppal	2 frt 60 kr.
Gyermekcipők Brünellből vagy bőrből szegezett talppal igen tartós	1 frt 80 kr.
Topánok mainzi fénymázos termi borjubőrből Bismark mintáju	4 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Levéli megrendelések posta utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

A KOMLÓKERTBEN

naponként:

MAGYAR DALTÁRSULAT

és

BUNKO GYULA zenetársulat játszanak.

Ugyanott

Parragh Gábor borcsarnoka

és Badacsoni édes must

(az erjedés salicil-savval megbénitva.)

Fontos a szikvíz-készitőknek.

Figyelmeztetésül.

Vendéglősök és háztartások számára ajánljuk a Magyarhonban eddig csak egyedül általunk előállitott

szikvíz-készülékeket,

melyek a mi a tiszta és tartós munkát illeti, valamennyi külföldit felülmulnak. Ezen készülékek segélyével mindenki az annyira kedveltté lett, egészséges pezsgő italt saját maga készitheti. A szikvízkészülékek ára mérsékelt s a következő árszabály szerinti, messzely-tartalommal:

3	4	5¼	6	7 messz.
frt 8.50 egész	frt 9,	frt 10,	frt 12,	frt 12.50, frt 14

messz. 8	9	10	11	12 messz.
frt 15	frt 16	frt 17	frt 18	frt 19

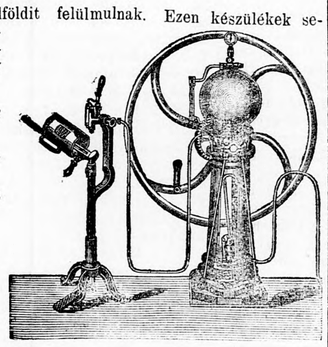

Készitek szikvizet is syphonban igen olcsón, és szállitom azt kivánatra a város minden irányában

HORN,

Budapest, kerepesi kazár,

a nemzeti színházzal szemben.

Megrendelések vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltetnek, ép ugy mindenféle javitás is a legjobban s legolcsóbban teljesittetik.

Rugany-gyártmányok.

Vízmentes esőköltönyök. Bő fekete, mindkét oldalán horgolt kabát, barna bélessel, ujjakkal és fejfedővel, 38“ hosszu frt. 7.50, 42“ frt. 8.—, 46“ frt 8.80, 50“ frt. 9.50, 54“ frt. 10.5.

Erős fekete Kossuth-köpeny, ujjakkal és fejfedővel 46“ frt. 12.—, 50“ frt. 13.5, 54“ frt. 15.—

Elegans fehér és világos, különféle öltönyök és köpenyek 15 frttól 30 frtig.

Duplu utczai felsőtök frt. 24—30. **fekete FIU-KABÁTOK** frt. 6.80—8.50.

Lovaglási lábszárfedők párja frt. 3.50, gombolni való rugany kamaschnik párja frt 3.60—4 frt.

Mav és hajlegjobbkanak bizonyult londoni gyermekszoptató szilkéi, eredeti dobozban kefecskével frt. 1.—

Vízmentes rugany ágybetétek gyermekek és betegek számára, nagyságuk szerint 90 kr., frt. 1.50, 1.80, 2.25, 3.—3.75.

Anya-mellvédők dbja 40—80 kr.

Anya-tejfejők 85 kr, 2 frt 20 kr.

Körtealaku, nagyobb állövet- és anyaméh-fecskendők 5 nagyságban, frt. 2.50, 2.75, 3.—, 3.75, 4.50.

Ily alaku kis sebfecskendők 40, 75, 90 kr.

Szivattyus állövet (Clystior) fecskendők frt. 3.60, 4.—, 4.75.

Léggel tölthető rugany-párnák, fejpárnák frt. 4.50—8 frtig, gömbölyű és szegletes ölőpárnák frt 3.75—8 frtig, nyakkoszorúk, pidettek stb.

Vizelő-edények, vizelő-recipiensek hólyagyengeségben szenvedők számára, s egyéb sebészeti eszközök, igen kedvelt és **ezélszerű rugany-játékok,** mint cserge, babák, bohóczok, madarak, állatok stb. **Minden nagyságu ruganylabdák** és sok egyéb tárgyak, melyekről szivesen szolgálunk részletes uj árjegyzékünkkel.

KERTÉSZ és EISERT Budapesten, Dorottya-utcza 2.

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek.

Hirdetmény.

A m.-szalkai takarékpénztárnál a pénztárnoki állomás betöltendő lévén, pályami kivánók felhivatnak: hogy ezen 550 frt. évi fizetéssel dijjazott állomás elnyerhetése végett kérvényüket, mely képességi bizonyitványukat is tartalmazza **f. évi márczius hó l-sö napjáig** a fentirt takarékpénztár igazgatóságához adják be; — megjegyezvén: hogy óvadék gyanánt a fizetési összeg kétszerese vagy is 1100 frt készpénzben vagy tözsdeileg bejegyzett érték papirokban fizetendő be a megválasztott által, s ha az óvadék készpénzban történik a megválasztott befektetett tőkéje után a betétekkel egyenlő kamatot nyerend.

Kelt M.-Szalkán, 1876. január 25.

Fogarossy Gyula,
titkár.

MARGUELIDON, parisi eddig ismert legjobb **ragasztó szere** törött porczellán, üveg, agyag, márvány, fajték s egyéb törékeny tárgyak oly ragaszthatósága, mely ugy a meglegség, mint a forró víz behatásának ellenáll, **kitünősége bizonyitékául** a szükséges anyagokat tartalmazó két üvegcse, a siamesi iker-testvérpárként, elválhatlanul van ezen szerrel összeragasztva. **Egy ily iker-üveg ára 85 kr.**

RIES GUTTMANN vegyész kitünő vegyülete patkanyok, egerek, mezei egerek, vakandok és svábbogarak biztos kiirtására. Egy pléndoboz utasitással frt. 1.20, csomagolás 10 kr.

Ries Guttmann poloska-irtó folyadéka, mely rögtön hat, nem kellemetlen szagu, pecsetet nem ejt, **a poloskák petéit kőtésével együtt gyökeresen kiirtja.** Üvegcsője ecsettel együtt 65 kr., csomagolás 10 kr.

GEHRIG TESTVÉREK berlini elsőrangu udvari szállitók **gyermekek fogzását elősegitő, villanyos bársony-nyakszalagjait,** szemét elsőrangu levelek alapján jónak bizonyult, **anyák** figyelmébe ajánlandó találmány, mely gyermekeknél ezen gyakran életveszélyes átmenetet lényegesen könnyiti, darabja frt. 1.—

Ajánljuk továbbá **háztartásokban nélkülözhetlen vegytani készülékek,** ugyanis **szobapadló-fénypépek, butorfényesitők, rovarirtó porok, folt-, ezüst- és érczfiszitító szerek, folyékony enyv, fehérneműjelző-tenták, börneműeket javitó, szobafüstölő, fogtisztitó szerek** kitünő nemeit, melyekről, ugy mint számos egyéb uj találmányokról szóló **ábrás árjegyzékünkkel** szivesen szolgálunk.

KERTÉSZ és EISERT

Budapesten, Dorottya-utcza 2. szám.

Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek.

A legjobb **franczia** és **angol**

sérvkötők

3 frttól 10 frtig, a legujabb orvosi utasitás szerint készitve, **urak, nők** és **gyermekek** számára, valamint **suspensoriumok** szőve és szarvasbőrből; **méhfecskendők, légpárnák, ágybetevők** gummiból, szarvasbőrből **takarók** és **párnák,** valamint egyátalában minden e szakmába vágó czikkek kaphatók

Pollitzer Mórnál,

Budapest, Deák-utcza 1. szám.

Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltetnek.

NB. Sérvkötőknél csak a test szélessége kéretik.

[redacted]

[redacted]

VODIANER F.

nyomdatulajdonos

(Budapest, megyeháztér 9. szám,

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó áron elkészitésére.

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

[redacted]

[redacted]

Rendkivüli raktár

legjobb minőségü

kávék, czukor, rizs,

gőzmalmi liszt,

egész zsákoknál különös árleengedés, felvidéki hüvelyesek, káposzta és répa kapható

POKORNY JÓZSEF,

füszer, gyarmat, déli gyümölcs, csemege, thea és rum kereskedésében,

BUDAPEST, a Duna- és kéményseprő-utcza sarkán, a haltér közelében a „tengeri oroszlányhoz.“

Különösen figyelembe veendő és ajánlja dusan és jól felszerelt raktárát **olaj-szardiniák** és füstölt **husnemüek thea és rumból,** ugy az idényre a legjobb minőségü **csemegeket, bel- és külföldi sajtokat,** ugyszinte **pezsgőborait** és likőreit az 1-só franczia gyárakból nagyban és kicsinyben.

Vodianer F. nyomdatulajdonos kiadóhivatalában

(Budapest, megyeháztér 9. sz.)

megjelent:

Méter-zsebnaptár

1876. évre.

Tartalmazza a naptár-részben:

A katholikus, protestans és görög-orosz naptárt, a zsidó-naptárt, a nap- és holdfogyatkozásokat, husvéti ünnepek táblázatát, a nap hosszát, a felséges királyi házat.

Az uj mérték-rendszer osztályában:

Történelmi jegyzeteket, az uj mértékrendszer előnyeit, a méterrendszer egyes részeit, a métermérték és sulyegységek felosztását, a régi és uj mértékek viszonyszámait, átváltoztatási táblákat, árátváltoztatási táblákat, átváltoztatási táblázatokat. — Bélyegtáblát. —

A mulattató részben:

A házikó ablakánál (elbeszélés.) — Bohóságok. —

Ára kötve 30 kr. — Kemény diszkötésben 50 kr.

A t. cz. mezőgazdák szives figyelmébe ajánljuk a LAMPEL ROBERT-féle könyvkereskedésben,

BUDAPESTEN, váczi-utcza 12. szám,

kapható következő

Gazdászati segédkönyveket.

(Lásd: 1876. árjegyzék XVI. szakasz).

Balogh P. A komló-termelés. 1 frt 20 kr.
Bechstein Lajos Eduárd. Arany-kincstár vagy a gazdaság forrása. 1 frt.
Bedő Albert. Erdő-ór, vagy az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben. 3 frt.
Cserszilvásy A. A vadászat mestere. 1 f. 50.
Dapsy L. A talajkimérülés befolyása az állatok életére. 1 frt 60 kr.
Ditz H. A magyar mezőgazdaság. 3 frt.
Eisenmayer. Állatgyógyászat. 80 kr.
Eisenmayer. Patkolástan. 2 frt.
Eisenmayer. Törvényszéki állatorvostan. 1 frt 40 kr.
Engelbrecht Károly. A gazda mint állatorvos a szükségben. 1 frt 20 kr.
Engelbrecht Károly. A gazdasági állatbonc- és élettan. 32 táblával. 1 frt 60 kr.
Engelbrecht Károly. A szarvasmarha faj- és küllemtana stb. 50 ábrával. 2 frt 50 kr.
Fekete Lajos. Erdőértékszámitástan. 3 frt.
Fekete Lajos és **Illés** Nándor. A közerdész. 2 frt 50 kr.
Franke. A konyha vegytana. 1 frt.
Galambos M. Gyógyszertan mezőgazdák számára. 4 frt 40 kr.
Galgóczy K. Kertészet kézikönyve. 80 kr.
Galgóczy K. Mezei gazda vezérkönyve. 2 köt 1 frt 60 kr.
Gáspár J. Rövid háztartástan felsőbb leányiskolák és nőtanitóképezdék számára. Clima Mária és többek után. 50 kr.
Gazdasági kistükör. Kötve 50 kr.
Grubiczy Géza. A baromfitenyésztés, 56, a szövegbe nyomtatott ábrával. 1 frt 50 kr.
Grubiczy Géza. Tyukok és egyéb szárnyas állatok tojásai mesterséges kiköltéséről. 30 kr.
Grubiczy Géza. A tyúkászat. 42. ábrával. 1 frt.
St. Hilaire J. Képes pesti szakácskönyv. 2 frt.
Hübner Gy. Hasonszenvi házi állatorvos. 2 frt.
Illés N. Erdőtenyésztéstan. 4 frt.
Kenessey Kálmán. A buza vetőmag nemesitéséről. 50 kr.
Kenessey Kálmán. A trágyakezelés. 50 kr.
Kenessey Kálmán. Miként gazdálkodjunk. 35 kr.
Kléh Kálmán. A hannoveri rézöntözés ismertetése. 1 frt.
Kocsi K. Gyümölcsfa tenyésztés. 1 frt 50 kr.
Kodolányi. Gazdasági haszonbéri mintaszerződés 3 frt.
Kodolányi A. Mezei gazdasági üzlettan. 4 frt 40 kr.
Koppe J. G. A földmivelés és állattenyésztés. 2 frt.
Lázár J. Erdészeti kézikönyv. 2 frt.
Mayor P. A magyar birodalom gazdasági viszonyának statistikai táblázata. 60 kr.
Németh K. Magyar szakácskönyv. 80 kr.
Dr. **Perlaky** Mihály. Népszerü szőlészeti és borászati kézikönyv. 1 frt 50 kr.
Petzval O. Kézikönyv mezei gazdák, gépészek stb. szám. 2 frt.
Sörös K. Gazdasági kettős könyvvitel. Pályamü. 3 frt
Sporzon P. Gazdasági talajisme. 2 frt.
Sporzon P. Juhtenyésztés. 2 frt.
Stephens H. Mezei gazdaság könyve. 7 köret 12 frt 60 kr.
Tercsánszky J. Szőlőmüvelés, borkészités és pinczegazdálkodás. 3 frt.
Tercsánszky J. Szőlészeti és borászati titkok gyüjteménye. 10 ábrával. 60 kr.
Tormay B. Általános állattenyésztéstan. 3 frt.
Tormay B. Lótenyésztéstan. 1 frt.
Tóth Imre. A méhészet kézikönyve. 50 kr.
Vörös M. Nemzeti kis szakácskönyv. Polgári családok szám. Kötve 1 frt.
Wagenfeld. Baromorvoslási könyv. 81 ábrával. 2 frt 70 kr.
Wagner L. Gazdasági műszaki vegytan. 1 frt.
Wolff. Gyakorlati trágya-isme. 1 f. 20 kr.
Zlamál V. Barmászat. 3 frt.
Zlamál V. Marhavész. 80 kr.
A **Zöldségtermelés,** gyakorlati utmutatás a konyhakertészetben. Bouche J. után hazai viszonyainkhoz alkalmazva Grubiczy és Mari. 1 frt 20 kr.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész

gégyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget,** az **ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **nugyesőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugyosőszüküléseket:**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** az ugynevezett **fehérfolyást,** és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

26

Szem-, fül-, allöv-clystir, injection- és anyafecskendő, fürdősapkák, női-vállfüzők-emlőkkel, mellbimbók, téjszivők, szülőanyavánkos, anyagyürük, köldök-felkötők, utazó éjjeli-edények, tisztulást felfogók, nőknek igen czélszerű, tejüved, szipolyok készülékkel vagy a nélkül, fej-, vizi- és ülő-vánkosok, suspensorok, húgytartók (húgyszoritók) hölgyek- és férfiaknak, feklepedők- gyermekek és betegeknek számára,

GUMI!! GUMI!!

fogpárna, foggyürük, irrigateurs, clysó-szivattyuk. Katheterek, Bougisek, melegüvegek; ugymint mindennemü sebészi eszközök és tárgyak. Präservatifes gumi és holyagból (tucatja 1—4 frt. Empecheures (legujabb szkösz) az éjjeli magömlés meggátlására és valamennyi

Gumiárukülönlegességek és játékáruk (Article de Paris) szállit

JOHN ZIEGER, Gráczban, Klosterwiesgasse 34.

Mintái kivánatra bárhova ingyen és bérmentve.

Budapesten, a Ipótvárosi templomtéren.

Csupán csak LÖBL FRIGYES-nél

Csupán csak Löbl Frigyes-nél 27 kros árúcsarnok alapitójánál

BUDAPESTEN, Ipótvárosi templomtér, a. található a legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ugyanott ujonan érkezett mindennemü legdivatosb ruhakelmék és minden e szakba vágó czikkek bámulatos olcsó áron, azaz csak 27 krajczárért árusittatnak. Vidéki rendelmények pontosan teljesittetnek. 4155

Vidéki rendelmények lelkismeretesen eszközöltetnek.

Budapest, 1876 Nyomatott Vodianer F.-nél.